

Taloudellinen katsaus Kesä 2026

Talousnäkömät

VALTIOVARAINMINISTERIÖN JULKAISUJA – 2026:25

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:25

Taloudellinen katsaus

Kesä 2026

Valtiovarainministeriön kansantalousosasto

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Valtiovarainministeriö
CC BY-NC-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-367-077-8
ISSN pdf: 1797-9714

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2026

Taloudellinen katsaus Kesä 2026

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:25		Teema	Talousnäkömät
Julkaisija	Valtiovarainministeriö		
Yhteisötekijä	Kansantalousosasto		
Kieli	Suomi	Sivumäärä	93

Tiivistelmä

Suomen talouden toipumista häiritsevät Lähi-idän kriisi ja epävarmuus. BKT kasvaa 0,8 prosenttia vuonna 2026. Kasvun odotetaan vahvistuvan 1,6 prosenttiin vuonna 2027 ja 1,7 prosenttiin vuonna 2028. Öljyn kallistuminen heikentää ulkoista kysyntää ja kotitalouksien ostovoimaa, mikä jarruttaa sekä vientiä että yksityistä kulutusta. Puolustukseen ja energiasiirtymään liittyvät hankkeet lisäävät investointeja, mutta asuntorakentamisen kasvu siirtyy ensi vuoteen. Työttömyys on korkealla ja työllisyyden paraneminen viivästyy, mikä jarruttaa kotimaisen kysynnän elpymistä. Työttömyysaste on tänä vuonna yli 10 prosenttia.

Julkisen talouden tilanne pysyy heikkona suhdanteen kohenemisesta huolimatta. Julkisyhteisöjen alijäämä heikkenee tänä vuonna 4,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen erityisesti investointimenojen kasvun myötä. Taloussuhdanteen piristymisen kasvattaa välillisiä verotuloja, mutta toistaiseksi vaisu työllisyyskehitys hidastaa ansiotuloverotulojen kasvua ja pitää työttömyysmenojen tason korkeana. Vuosina 2027–2030 alijäämä on noin 4,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Velkasuhteen arvioidaan nousevan tänä vuonna yli 90 prosenttiin, ja vuonna 2030 velan odotetaan olevan lähes 99 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Asiasanat talousnäkömät, julkinen talous, taloudellinen kehitys.

ISBN PDF 978-952-367-077-8 **ISSN PDF** 1797-9714

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-077-8>

Ekonomisk översikt

Sommaren 2026

Finansministeriets publikationer 2026:25	Tema	Ekonomiska utsikter
Utgivare Finansministeriet		
Utarbetad av Ekonomiska avdelningen		
Språk Finska	Sidantal	93

Referat

Återhämtningen av den finska ekonomin störs av krisen i Mellanöstern samt av osäkerhet. BNP växer med 0,8 procent år 2026. Tillväxten förväntas förstärkas till 1,6 procent år 2027 och 1,7 procent år 2028. Den dyrare oljan försvagar den externa efterfrågan och hushållens köpkraft, vilken bromsar exporten och den privata konsumtionen. Satsningar på försvar och energiomvandling ökar investeringarna, emedan tillväxten inom bostadsproduktionen förskjuts till nästa år. Arbetslösheten är hög och förbättringen av sysselsättningen dröjer, vilket bromsar upp återhämtningen av den inhemska efterfrågan. Arbetslöshetsgraden är detta år över 10 procent.

Den ekonomiska situationen inom den offentliga ekonomin förblir svag trots att konjunkturen förbättras. Visserligen leder den gynnsammare konjunkturutvecklingen till ökade intäkter från indirekta skatter, men den än så länge dämpade sysselsättningsutvecklingen försvagar ökningen av förvärvsinkomstskatteintäkterna samtidigt som nivån på arbetslöshetsutgifterna hålls hög. Under åren 2027–2030 är underskottet cirka 4,5 procent i förhållande till BNP. Skuldkvoten bedöms detta år överstiga 90 procent, och år 2030 bedöms skulden vara nästan 99 procent i förhållande till BNP.

Nyckelord ekonomiska utsikter, offentlig ekonomi, ekonomisk utveckling.

ISBN PDF 978-952-367-077-8

ISSN PDF 1797-9714

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-077-8>

Economic Survey Summer 2026

Publications of the Ministry of Finance 2026:25	Subject	Economic Prospects
Publisher Ministry of Finance		
Group Author Economics Department		
Language Finnish	Pages	93

Abstract

The recovery of the Finnish economy is being disrupted by uncertainty and the crisis in the Middle East. GDP will grow by 0.8% in 2026. Growth is expected to accelerate to 1.6% in 2027 and 1.7% in 2028. Rising oil prices will weaken external demand and household purchasing power, which will slow both exports and private consumption. Defence-related and energy transition projects are boosting investments, but housing construction will remain sluggish until next year. Unemployment remains high, and there has yet to be any improvement in the employment situation, which will slow the recovery of domestic demand. Unemployment will exceed 10% this year.

The state of general government finances will remain weak despite the economic upturn. The general government deficit will reach 4.4% of GDP this year, due mainly to higher investment expenditure. Although the economic upturn will boost indirect tax revenue, high unemployment will still slow growth in earned income tax revenue and keep unemployment expenditure high. The deficit will stand at about 4.5% of GDP in the period 2027–2030. The debt-to-GDP ratio will probably exceed 90% this year, and in 2030, the debt is expected to be almost 99% of GDP.

Keywords economic prospects, public finance, economic development.

ISBN PDF 978-952-367-077-8 **ISSN PDF** 1797-9714

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-077-8>

Toteutunutta kehitystä koskevien tietojen lähde: Tilastokeskus ellei muuta mainittu.

TAULUKOISSA KÄYTETYT SYMBOLIT JA LYHENTEET

*	Ennuste
-	Puuttuva tieto
CPB	CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis
HWWI	Hamburgisches WeltWirtschafts Institut
IEA	Kansainvälinen energiajärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
TEM	Työ- ja elinkeinoministeriö
UNCTAD	YK:n kauppaa- ja kehityskonferenssi
VM	Valtiovarainministeriö
WTO	Maailman kauppajärjestö

Kukin taulukoiden luvuista on pyöristetty erikseen.

LUKIJALLE

Katsauksessa esitetään vuosien 2026–2028 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Lyhyen ajan talousennusteen ohella se sisältää myös vuoteen 2030 ulottuvan talouden keskipitkän ajan kehitysarvion.

Katsauksessa esitetyt ennuste ja kehitysarvio on laadittu kansantalousosastolla riippumattomasti perustuen lakiin talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä julkisen talouden monivuotisia kehyksiä koskevista vaatimuksista (869/2012).

Katsauksen tarkastelujen pohjana ovat Tilastokeskuksen toukokuussa 2026 julkaistamat kansantalouden neljännesvuositilinpidoon tiedot sekä muut julkiset tilastot, jotka on saatu käyttöön 11.6.2026 mennessä.

Helsingissä kesäkuussa 2026

Valtiovarainministeriön kansantalousosasto

Mikko Spolander, osastopäällikkö, ylijohdaja

Janne Huovari, finanssineuvos, reaalityalouden yksikön päällikkö

Seppo Orjasniemi, finanssineuvos, julkisen talouden yksikön päällikkö

Sisältö

Lukijalle	7
Esipuhe	9
Yhteenveto	12
1 Talousnäkömät	20
1.1 Maailmantalous	20
1.1.1 Kasvunäkymät	20
1.1.2 Rahoitusmarkkinat ja raaka-aineet	23
1.1.3 Maailmankauppa	24
1.2 Ulkomaankauppa	30
1.2.1 Vienti ja tuonti	30
1.2.2 Vaihtotase	33
1.3 Hinnat ja kustannukset	35
1.4 Palkat ja tulot	39
1.4.1 Palkat	39
1.4.2 Kotitalouksien tulot	42
1.5 Kulutus	44
1.6 Investoinnit	50
1.7 Kotimainen tuotanto	56
1.7.1 BKT ja tuottavuus	56
1.7.2 Toimialat	58
1.8 Työmarkkinat	63
1.9 Keskipitkän aikavälin näkymät 2029–2030	68
2 Julkinen talous	71
2.1 Julkisyhteisöt yhteensä	71
2.2 Valtionhallinto	76
2.3 Kuntahallinto	81
2.4 Hyvinvointialuehallinto	85
2.5 Sosiaaliturvarahastot	89
2.5.1 Työeläkelaitokset	89
2.5.2 Muut sosiaaliturvarahastot	92
Teema:	
Hormuzinsalmen sulun vaikutuksista maailmantalouteen	26

Julkaisun ulkopuoliset liitteet:

Liitteet on tallennettu omana tiedostonaan osoitteeseen

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-077-8>

ESIPUHE

Onko pitkittynyt matalasuhdanne vihdoin selätetty Suomessa? Toiveet käänteestä ovat suuret ja ensimmäiset tiedot vuoden 2026 ensimmäiseltä neljännekseltä lupaavat kieltämättä paljon. Talous kasvoi ripeästi ja kasvu oli laaja-alaista. Vienti veti. Kotitaloudet hellittivät otetta kukkarostaan ja lähtivät ostoksille. Myös investoinnit kasvoivat – sekä yksityiset että erityisesti julkiset puolustusinvestoinnit. Elinkeinoelämän usko tulevaisuuteen on kohentunut.

Toisaalta asuntojen rakentaminen ja asuntojen kauppa kyntävät yhä syvällä. Työllisten määrä on alkanut taas pienentyä ja työttömyys on jatkanut kasvuaan. Myös kotitalouksien luottamus on heikentynyt uudelleen eivätkä ne edelleenkään näytä tekevän suuria hankintoja.

Vuoden toinen neljännes on ratkaiseva talouden käänteen ja koko kuluvan vuoden kannalta. Kriisi Lähi-idässä näkyy taloudessa pääosin vasta toisella neljänneksellä. Lisäksi kriisi on osoittautunut sotkuisemmaksi ja sitkeämmäksi kuin kriisin puhjetessa maaliskuussa yleisesti odotettiin. Mitä pidemmäksi kriisi venyy, sitä suurempi on riski, että suhdannenousu hyytyy alkuunsa.

Reaalitaloudessa näkymä, josta Suomi ponnistaa eduskuntavaalivuoteen ja seuraavalle hallituskaudelle, odottaa vielä sumun hälvenemistä. Syksyllä, kun laadimme arvion talouden näkymästä valtion vuoden 2027 budjetin valmistelua varten, tiedämme enemmän. Lohdullista on, että hyvin todennäköisesti kasvu kiihtyy viimeistään, kun kriisi Lähi-idässä rauhoittuu ja öljy alkaa uudestaan virrata Hormuzinsalmen läpi.

Sen sijaan julkisessa taloudessa näkymä on hyvin selkeä. Käynnistyvä suhdannenousu ei riitä pienentämään julkisen talouden alijäämää riittävästi eikä etenäkään oikaisemaan rakenteellista epätasapainoa, joka julkiseen talouteen on syntynyt.

Huolimatta siitä, että odotamme talouden kasvun nopeutuvan ja tuotannon saavuttavan vähitellen potentiaalisen tasonsa, arvioimme, että julkisen talouden alijäämä pysyy 4,5 prosentin tuntumassa ja julkinen velka kasvaa lähelle 100 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2030.

EU:n neuvosto päätti tammikuussa 2026 – EU:n finanssipoliittisten sääntöjen mukaisesti – että Suomen julkisen talouden alijäämä on liiallinen. Suomen pitäisi rajoittaa julkisten menojen kasvu neuvoston Suomelle asettaman korjaavan nettomenopolun mukaiseksi ja korjata liiallinen alijäämä viimeistään vuonna 2028.

EU:n finanssipoliittisten sääntöjen noudattaminen edellyttää Suomelta ensisijaisesti nopeasti vaikuttavia suoria sopeutustoimia – viimeisimmän arvion mukaan vähintään noin 8 mrd:n suuruisia säästöjä ja verotuksen kiristyksiä. Lisäksi toimien pitäisi olla etupainoisia.

On rehellistä tunnustaa, että toimet heikentävät väistämättä kasvua, työllisyyttä, ostovoimaa ja kulutusta lyhyellä aikavälillä. Vaikutus on mukana arviossa toimien tarvittavasta mittaluokasta. Talouden kasvun edellytyksiä vahvistavat rakenteelliset uudistukset tuskin hidastaisivat nettomenojen kasvua tai pienentäisivät alijäämää niin, että vaalikauden sopeutustarve pienenesi oleellisesti.

Asetelma on ankara. Lisämenoihin yhtäällä ei ole varaa ilman lisäsäästöjä tai verotuksen kiristämistä toisaalla.

Julkinen talous – rahankäyttö eri kohteisiin ja verotus, jolla menot rahoitetaan – ei ole joukko toisistaan erillisiä siiloja. Kaikilla julkisilla menoilla on aina vaihtoehtoinen käyttö. Verotuksen vaihtoehtoinen käyttö on verojen keräämättä jättäminen. Siksi verotuksen ja julkisten menojen hyötyjä ja kustannuksia pitäisi arvioida laajasti kokonaisuutena.

Julkisella vallalla on monia luontevia tehtäviä. Julkisen vallan on perusteltua rahoittaa etuuksia ja tuottaa palveluita, joita markkinaehtoinen yksityinen sektori tuottaisi liian vähän yhteiskunnan tarpeisiin. Viime aikoina yhteiskunnallisessa keskustelussa näistä esillä ovat olleet erityisesti puolustus, terveydenhuolto ja hoiva, koulutus ja tutkimus sekä väylä- ja energiainfrastruktuuri.

Julkisen taloudenpidon ankara kehys korostaa kokonaisnäkemystä julkisen sektorin roolista, sen rahoittamista etuuksista ja tarjoamista palveluista osana taloutta ja yhteiskuntaa – lyhyesti sanottuna kokonaisnäkemystä julkisen sektorin palvelulupauksesta. Vaaleilla valitut edustajamme ja heidän joukostaan koottava hallitus löytävät palvelulupausta koskevat valinnat edestään konkreettisesti ensi vaalikaudella.

Julkisen sektorin palvelulupaus, joka on sovitettu kestäväällä tavalla yhteen talouden voimavarojen kanssa, ja rakennepolitiikka, joka luo puitteet sille, että suomalaisella työllä, osaamisella ja pääomilla kyetään luomaan vaurautta ja hyvinvointia mahdollisimman tehokkaasti, luovat raamit, joissa talous ja yhteiskunta toimivat.

Silti viime kädessä usko tulevaisuuteen ja sen tarjoamiin mahdollisuuksiin Suomessa luo kasvun raamin. Usko mahdollisuuksiin kasvattaa rohkeutta ottaa riskejä ja kykyä sietää epävarmuutta. Usko mahdollisuuksiin houkuttelee investointeja, rohkaisee työllistämään ja innostaa kouluttautumaan. Edessä avautuva mahdollisuuksien kirjo luo uskoa tulevaisuuteen – siihen, että Suomessa on hyvä tehdä työtä, yrittää, perustaa perhe ja rakentaa hyvä elämä.

Usko tulevaisuuteen on kenties tärkein talouden ja hyvinvoinnin kestävä kasvun ajuri. Vain sen myötä talouteen voi syntyä itseään vahvistava hyvä kierre.

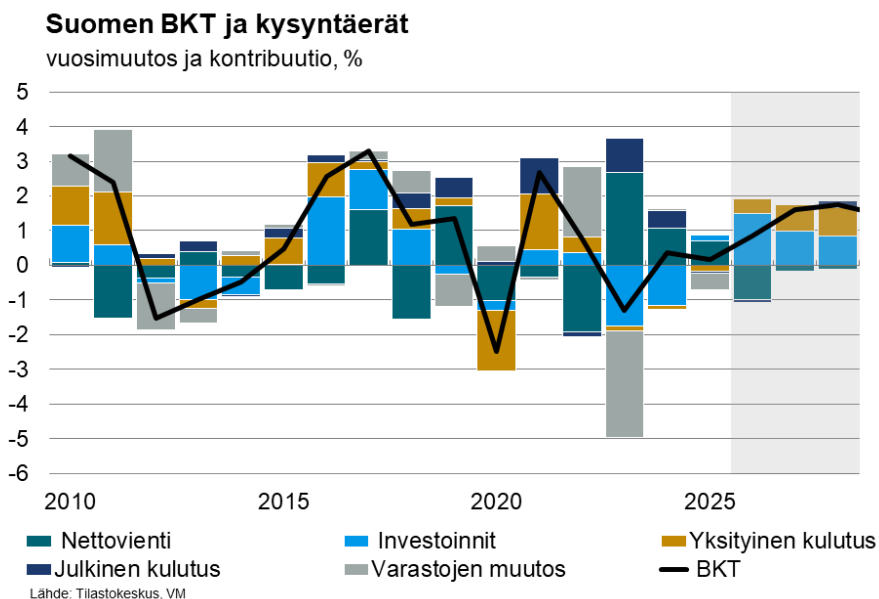
YHTEENVETO

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2026–2028

Ennuste on tehty ennen 15.6.2026 tullutta tietoa Yhdysvaltojen ja Iranin alustavasta rauhansopimuksesta. Jos sopu johtaa pysyvään rauhaan ja Persianlahden avautumiseen, sillä on positiivinen vaikutus erityisesti tämän vuoden kasvuun. Vaikutus ennusteeseen ei kuitenkaan ole suuri, sillä raakaöljyn futuurihinnat, joiden perusteella ennuste on tehty, ovat koko ajan sisältäneet oletuksen, että sopuun päästään tämän vuoden aikana. Jo toteutunut öljyn hinnan ja korkojen nousu ovat aiheuttaneet taloudellisia kustannuksia, jotka heikentävät erityisesti tämän vuoden kasvua.

Suomen talous on toipumassa pitkän heikon jakson jälkeen, mutta toipumista varjostavat edelleen Lähi-idän kriisi, korkeampi öljyn hinta sekä talousnäkyymiin liittyvä epävarmuus. Talouskasvu on alkuvuonna ollut odotettua vahvempaa, mutta osa kasvusta liittyy tilapäisiin tekijöihin ja antaa talouden kasvun vahvistumisesta liian optimistisen kuvan. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 0,8 prosenttia vuonna 2026, 1,6 prosenttia vuonna 2027 ja 1,7 prosenttia vuonna 2028.

Ennusteessa oletetaan, öljyn futuurihintoihin perustuen, että Lähi-idän kriisi rauhoittuu loppuvuotta kohden. Öljyn hinta jää kuitenkin koholle ja keskuspankit nostavat korkoja tänä vuonna. Talouden kehitykseen liittyy huomattavaa epävarmuutta. Pitkittyvä kriisi voisi nostaa öljyn hintaa ja korkoja nykyistä enemmän sekä hidastaa maailmantalouden ja Suomen talouden kasvua selvästi ennustettua enemmän.

Öljyn hinnan nousu ja korkeammat korot jarruttavat maailmantaloutta

Lähi-idän kriisi on nostanut öljyn hintaa ja ylläpitää epävarmuutta maailmantaloudessa. Öljyn hinta-oletus on hieman kevään ennustetta korkeampi, mutta muutos ei ole suuri. Öljyn kallistuminen sekä korkojen nousu hidastavat maailmantalouden kasvua ja heikentävät kysyntää vientimarkkinoilla. Suomen vientimarkkinoiden kasvu jääkin tänä vuonna vaimeaksi.

Suomen vienti on kehittynyt suhteellisen hyvin ottaen huomioon Yhdysvaltojen tullipolitiikan, Lähi-idän kriisin sekä geopoliittisen epävarmuuden. Vienti on ollut selvässä kasvussa ja kasvun odotetaan jatkuvan. Nettoviennin vaikutus talouskasvuun jää kuitenkin negatiiviseksi, koska tuonti kasvaa vientiä nopeammin erityisesti hävittäjähankintojen ja muiden investointien edellyttämän tuonnin vuoksi.

Palkat ja veronalennukset parantavat ostovoimaa, öljyn hinta ja korot heikentävät

Öljyn hinnan ja korkojen nousu heikentävät kotitalouksien ostovoimaa. Inflaatio pysyy kuitenkin kansainvälisesti vertaillen maltillisena. Kuluttajahintojen arvioidaan nousevan keskimäärin 2,0 prosenttia vuonna 2026. Hintapaineet energian ulkopuolella ovat edelleen melko vähäisiä, eikä inflaation odoteta kiihtyvän Suomessa laaja-alaisesti.

Kotitalouksien tulokehitys on varsin suotuisaa. Ansiotason nousu nopeutuu melko korkeiden sopimuskorotusten myötä, ja ansiotuloverotuksen kevennykset kasvattavat käytettävissä olevia tuloja. Kotitalouksilla olisi lisäksi keskimäärin mahdollisuus lisätä kulutustaan nykyistä enemmän, mutta epävarmuus talousnäköymistä ylläpitää varovaisuutta ja korkeaa säästämisastetta. Yksityisen kulutuksen ennustetaan kasvavan 0,8 prosenttia vuonna 2026 ja kasvun vahvistuvan seuraavina vuosina.

Alkuvuoden kulutuksen kasvu oli poikkeuksellisen voimakasta, mutta kasvu keskityi lähes kokonaan lyhytikäisiin kulutustavaroihin. Iso osa tästä kasvusta johtuu luultavasti kylmän alkuvuoden aiheuttamasta energiankulutukseen piikistä. Kulutuksen kehitys tasaantunee loppuvuonna.

Investoinnit tukevat kasvua, vaikka asuntorakentamisen elpyminen viivästyy

Investoinnit kasvavat voimakkaasti vuonna 2026. Kasvua selittävät erityisesti hävittäjähankinnat, jotka näkyvät julkisissa investoinneissa. Koska hävittäjät ovat tuontia, niiden vaikutus kotimaiseen tuotantoon ja BKT:n kasvuun jää rajalliseksi. Investointien kasvua tukevat myös energia- ja teknologiasiirtymään liittyvät hankkeet, datakeskusrakentaminen sekä aineettomat investoinnit. Kone- ja laiteinvestoinnit ovat pysyneet hyvällä tasolla.

Rakentamisen näkymät ovat kaksijakoiset. Toimitilarakentaminen kasvaa ja datakeskushankkeet ovat lisänneet reippaasti rakennuslupia. Sen sijaan asuntorakentamisen käänne viivästyy edelleen. Asuntojen hinnat ovat jatkaneet laskuaan, asuntokauppa on heikentynyt uudelleen ja ostoaiheet ovat vähäisiä. Korkojen nousu ja epävarmuus ovat heikentäneet markkinatilannetta uudelleen. Asuntorakentamisen arvioidaan supistuvan vielä hieman vuonna 2026 ja kääntyvän kasvuun vasta vuonna 2027.

Työmarkkinoiden heikkous jatkuu

Työmarkkinoiden kehitys on ollut odotettua heikompaa. Työllisten määrä on alkanut alentua uudelleen ja työttömyys on kasvanut ennustettua enemmän. Huolestuttavaa on erityisesti vakituisten ja kokoaikaisten työpaikkojen väheneminen yksityisellä sektorilla. Työttömyysaste nousee 10,4 prosenttiin vuonna 2026 ja pysyy edelleen korkeana koko ennustejakson ajan.

Talousskasvun vahvistumisen odotetaan kääntävän työllisyyden nousuun vuonna 2027, mutta työmarkkinat elpyvät hitaasti. Työllisyysaste pysyy 75,6 prosentissa vuonna 2026 ja alkaa kohentua vasta ennustejakson myöhempinä vuosina.

Kasvun piristymisestä huolimatta julkisen talouden tila pysyy heikkona

Julkisen talouden tilanne pysyy heikkona suhdanteen kohenemisesta huolimatta. Julkisyhteisöjen alijäämä heikkenee tänä vuonna 4,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen erityisesti investointimenojen kasvun myötä. Taloussuhdanteen piristyminen kasvattaa välillisiä verotuloja, mutta toistaiseksi vaisu työllisyyskehitys hidastaa ansiotuloverotulojen kasvua ja pitää työttömyysmenojen tason korkeana. Lähi-idän kriisin aiheuttama korkotason nousu kasvattaa korkomenoja koko ennustejaksolla.

Vuonna 2027 alijäämä syvenee 4,6 prosenttiin, kun erityisesti paikallishallinnon alijäämä kasvaa. Pitkällä aikavälillä rahoitusasema ei kohene: puolustus- ja korkomenojen kasvu sekä talouden maltillinen kasvu pitävät sen 4,5 prosentissa suhteessa BKT:hen vielä vuonna 2030.

Valtion alijäämä on syvä. Tänä vuonna alijäämä on 5,0 prosenttia suhteessa BKT:hen erityisesti puolustushankintojen sekä korkomenojen nousun seurauksena. Vuonna 2027 valtion alijäämää kohenee hetkellisesti Valtion eläkerahastosta tehdyn siirron seurauksena, mutta valtion alijäämä syvenee jälleen tulevina vuosina ja asettuu 5,1 prosenttiin ennustejakson lopulla.

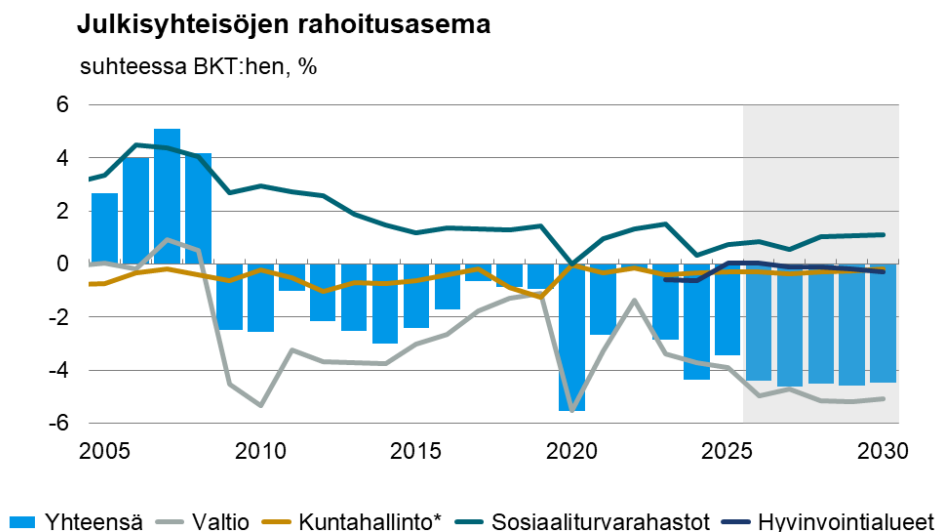
Paikallishallinnon menoja kasvattavat ja alijäämää ylläpitävät ennustejaksolla pääasiassa hintojen ja palkkojen nopea nousu. Hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy likimain tasapainossa tänä vuonna, mutta heikkenee vuodesta 2027 lähtien menojen kasvaessa rahoitusta nopeammin. Paikallishallinnon yhteenlaskettu

alijäämä pysyy ennustejaksolla vakaana, sillä kuntahallinnon rahoitusasema kohe-
nee hiljalleen verotulojen vahvistuessa ja määräaikaisten valtionosuusleikkausten
päätyessä.

Sosiaaliturvarahastot pysyvät kokonaisuutena ylijäämäisinä, erityisesti työeläkelai-
tosten vahvan rahoitusaseman ansiosta. Ylijäämä perustuu pääosin omaisuustu-
loihin ja työeläkemaksutuloihin. Muut sosiaaliturvarahastot ovat kuluvana vuonna
vielä alijäämäisiä, mutta toipuvat vähitellen hieman ylijäämäisiksi ja säilyttävät tasa-
painonsa ennustejakson ajan. Kuluvan vuoden rahoitusaseman vahvistumista tukee
muun muassa työttömyysvakuutusmaksun korotus, ja ennustejakson loppua koh-
den muun muassa työttömyysmenot alenevat asteittain.

Julkisyhteisöjen velkasuhde nousee tänä vuonna yli 90 prosenttiin. Velkasuhde kas-
vaa tasaisesti koko ennustejakson ajan, ja vuonna 2030 velka on jo lähes 99 pro-
senttia suhteessa BKT:hen.

EU:n finanssipoliittisen seurannan keskeinen indikaattori on nettomenojen kasvu.
Tässä ennusteessa Suomen julkisyhteisöjen nettomenot kasvavat 4,4 prosenttia
tänä vuonna sekä 3,4 prosenttia vuonna 2027 ja 3,3 prosenttia vuonna 2028.

*Laaja paikallishallinto vuoden 2022 loppuun saakka

Lähde: Tilastokeskus, VM

Keskeiset riskit ennusteessa

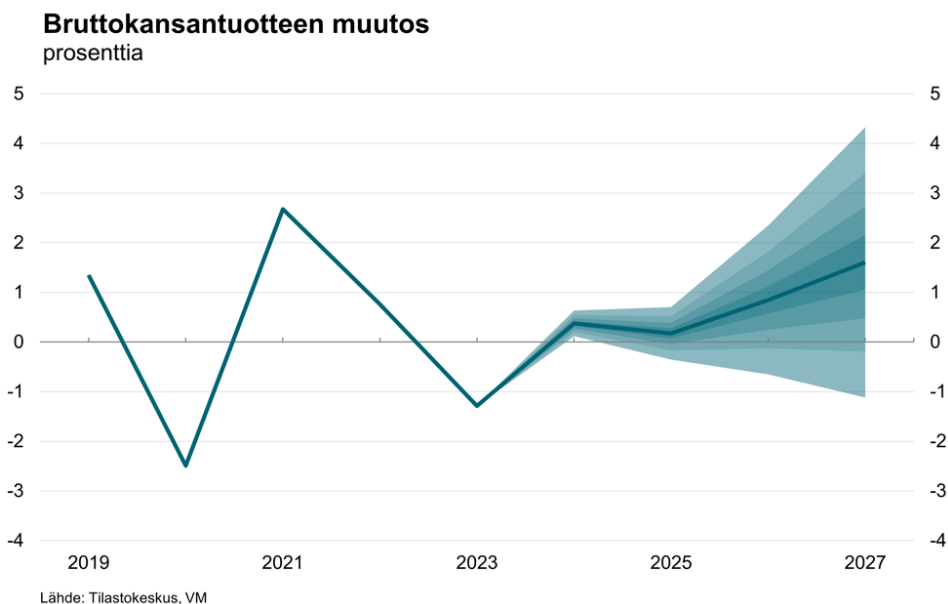
Ennusteeseen liittyy edelleen huomattavaa epävarmuutta. Merkittävin riski liittyy Lähi-idän kriisiin. Pitkittyvä kriisi voisi nostaa energian hintoja ja korkoja sekä hidastaa maailmantalouden ja Suomen talouden kasvua ennustettua enemmän. Vastaavasti kriisin nopea ratkeaminen laskisi öljyn hintaa, vähentäisi epävarmuutta ja vauhdittaisi talouden toipumista.

Kotitalouksien tulokehitys on vahvaa ja säästämisaste edelleen korkea, mikä luo mahdollisuuden ennustettua nopeammalle kulutuksen kasvulle. Toisaalta epävarmuus, heikko työllisyystilanne ja tulevat julkisen talouden sopeutustoimet voivat ylläpitää varovaisuutta ja hidastaa kulutusta.

Investointinäkymiin liittyy merkittäviä nousuriskejä. Datakeskus-, energia- ja puolustushankkeet voivat lisätä kasvua ennustettua enemmän, mutta niiden toteutumiseen ja ajoittumiseen liittyy suurta epävarmuutta.

Työmarkkinoiden ja asuntomarkkinoiden toipuminen on viivästynyt. Jos työllisyyden heikkous ja asuntomarkkinoiden vaisuus jatkuvat odotettua pidempään, vaikutukset voivat näkyä kulutuksessa, rakentamisessa ja talouskasvussa ennustettua laajemmin.

Lähi-idän kriisin pitkittyminen ja sen myötä kasvavat hintapaineet voisivat kasvattaa julkisyhteisöjen menoja ennustettua enemmän. Talouden epävarmuuden jatkuminen voisi viivästyttää työllisyystilanteen parantumista, mikä pitäisi työttömyysmenot korkealla tasolla ennustettua pitempään. Lisäksi kriisin pitkittyminen voisi heikentää rahamarkkinoiden tuottoja, mikä heikentäisi erityisesti työeläkerahastojen ylijäämien kehitystä suhteessa ennustettuun.

Taulukko 1. Keskeiset ennusteluvut

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Volyymin muutos, %					
Bruttokansantuote markkinahintaan	0,4	0,2	0,8	1,6	1,7
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	-0,8	1,7	4,0	1,5	2,7
Kokonaistarjonta	0,0	0,6	1,8	1,6	2,0
Tavaroiden ja palvelujen vienti	1,8	3,4	1,5	1,1	2,4
Kulutus	0,5	-0,3	0,4	1,0	1,3
yksityinen	-0,2	-0,3	0,8	1,5	1,6
julkinen	2,0	-0,2	-0,3	0,1	0,9
Investoinnit	-5,0	0,8	6,9	4,3	3,6
yksityiset	-8,2	0,4	2,4	6,3	4,4
julkiset	10,2	2,3	24,5	-2,1	0,9
Kokonaiskysyntä	0,4	0,8	1,8	1,6	2,0
kotimainen kysyntä	-0,1	-0,3	1,9	1,8	1,9

Taulukko 2. Julkisen talouden keskeiset ennusteluvut

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	57,7	57,5	58,4	57,6	57,1
Veroaste	42,3	42,6	42,9	42,2	42,1
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-4,4	-3,4	-4,4	-4,6	-4,5
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,7	-3,9	-5,0	-4,7	-5,1
Julkisyhteisöjen velka	82,4	88,5	90,7	92,3	94,1
Valtionvelka	61,4	66,9	69,1	71,0	73,2

Taulukko 3. Muut keskeiset ennusteluvut

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	276	281	290	301	314
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	0,7	1,5	2,5	2,1	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	-0,1	-0,2	0,5	1,2	1,3
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	3,8	1,6	1,8	2,4	2,4
Työn tuottavuus, muutos, %	1,2	1,4	0,8	0,9	1,1
Työlliset, muutos, %	-1,0	-0,5	-0,4	0,9	0,7
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	76,7	76,0	75,6	76,0	76,4
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	10,4	10,0	9,7
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,6	0,3	2,0	1,9	2,0
Ansiotasoindeksi, muutos, %	3,4	3,0	3,6	3,2	3,4
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,2	3,5	-0,4	-0,5	-1,0
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,4	1,3	-0,2	-0,2	-0,3
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,6	2,2	2,2	2,6	2,5

1 Talousnäkymät

1.1 Maailmantalous

Maailmantalouden kasvu hidastuu 2026 Lähi-idän kriisin takia. Energiakriisin lisäksi maailmanlaajuisen ruokakriisin mahdollisuus on kasvanut. Geopoliittiset jännitteet ovat pinnalla. Pessimismistä huolimatta yksityinen kulutus on pysynyt melko vahvana teollisuusmaissa. Tulevien vuosien näkymät ovat varovaisen myönteiset.

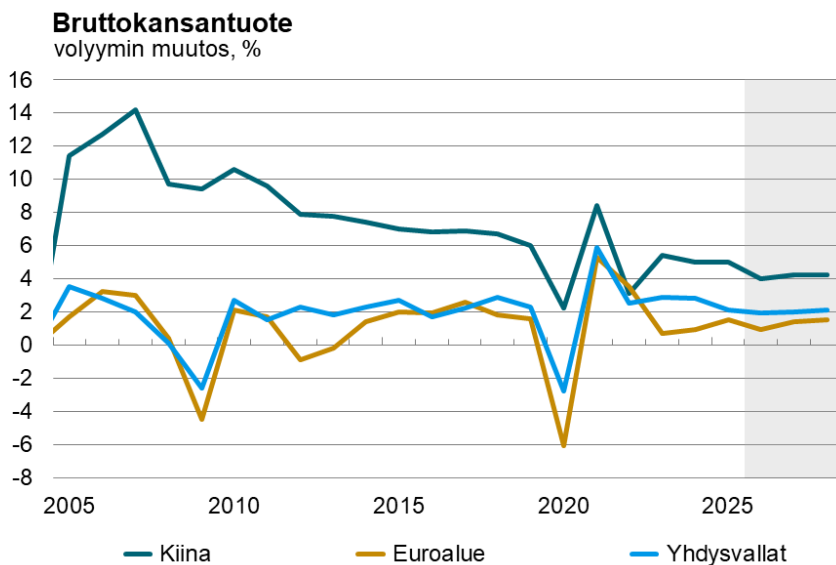
Lähi-idän kriisin pitkittyminen heikentää maailmantalouden näkymiä. Raakaöljyn hinta on pysytellyt korkealla, ja futuurien mukaan hinta alenee hitaasti vuoden 2028 loppuun mennessä. Pitkittyessään Lähi-idän kriisillä voi olla vakavia seurauksia maailman ruokatuotannon kannalta, koska lannoitteiden saatavuus Persianlahden alueelta on häiriintynyt. Myös monien raaka-aineiden saatavuus on vaikeutunut, millä on kielteisiä vaikutuksia maailmantaloudessa. Kriisin suurimmat vaikutukset kohdistuvat Aasian maiden talouksiin, mutta laajalti myös Eurooppaan. Maailmantalouden kasvu hidastuu 2,8 prosenttiin tänä vuonna. Kasvu kiihtyy 3,4 prosenttiin ensi vuonna, kun kriisin oletetaan päättyneen.

1.1.1 Kasvunäkymät

Raakaöljyn hinnan nousu sekä siitä seurannut inflaation kiihtyminen hidastavat euroalueen talouskasvua. Myös monien öljytuotteiden, lannoitteiden ja raaka-aineiden hintojen nousu kasvattavat inflaatiopaineita. Lähi-idän kriisillä on laajempiakin kielteisiä vaikutuksia euroalueella. Monet palvelut, kuten lentoliikenne ja matkailu kärsivät. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä yksityinen ja julkinen kulutus kannattelivat kasvua siinä missä nettoviennin kontribuutio oli selvästi negatiivinen. Lähiaikojen näkymiä ennakoivat palveluiden ostopäällikköindeksit ovat laskeneet nopeasti. Teollisuuden näkymät ovat olleet hieman valoisammat, mutta nekin heikkenivät laajalti toukokuussa. Euroalueen talouskasvu hidastuu 0,9 prosenttiin tänä vuonna, ja kasvu kiihtyy 1,4 prosenttiin ensi vuonna.

Yhdysvaltojen talouskasvu jatkuu verrattain nopeana yksityisen kulutuksen ja investointien kannattelemana. Kuluttajien käsitys talouden nykytilasta on kohtalaisen hyvä, mutta odotukset tulevasta erittäin pessimistinen. Inflaatio on kiihtynyt nopeasti Lähi-idän kriisin puhjettua, millä on kielteisiä vaikutuksia yksityiseen kulutukseen. Tekoälyn käytön nopea laajeneminen kannattelee investointeja. Teollisuuden näkymät ovat ennakoivien indikaattoreiden perusteella valoisat. Samaten työllisyyskehitys on ollut vahvaa. Yhteiskunnalliset ja poliittiset jännitteet kuitenkin heikentävät sentimenttiä. Talouskasvu hidastuu 1,9 prosenttiin kuluvana vuonna, mutta kiihtyy jälleen kahteen prosenttiin ensi vuonna.

Kiinassa yksityistä kulutusta indikoiva vähittäiskaupan kasvu on hidastunut nopeasti. Talouskasvua ylläpitääkin vahvana jatkuva vienti, jota valtio tukee voimakkaasti. Erityisesti vienti Kaakkois-Aasiaan ja Eurooppaan on ollut vahvaa siinä missä Yhdysvaltoihin kohdistuvaa vientiä ovat rajoittaneet kaupan esteet. Pitkään vaimeana jatkunut inflaatio on kiihtynyt nopeasti alkuvuoden aikana. Tämä heikentänee edelleen vähittäiskaupan näkymiä. Myös tuottajahinnat ovat kääntyneet nopeaan nousuun vuoden alkupuolella. Toisin kuin euroalueella ja Yhdysvalloissa, palveluiden ostopäällikköindeksit ovat selvästi teollisuutta vahvempia. Talouskasvu hidastuu neljään prosenttiin tänä vuonna ja kiihtyy hieman 4,2 prosenttiin 2027.

Lähi-idän kriisi heikentää Intian talousnäkyviä voimakkaasti, kun kiihtyvä inflaatio rajoittaa yksityisen kulutuksen kasvua. Myös Japani on voimakkaasti riippuvainen Lähi-idän energiasta, mutta varmuusvarastot ovat hyvällä tasolla. Iso-Britanniassa inflaatio kiihtyy energian hinnan nousua takia samalla kun työttömyys on kasvussa. Venäjän talouskehitys on heikentynyt voimakkaasti alkuvuonna öljyn hinnan noususta huolimatta, joskin aivan viime aikoina on ollut nähtävissä hienoista vakautumista. Investoinnit ovat supistuneen voimakkaasti siinä missä yksityinen kulutus kasvaa. Ruotsin talouskasvu jatkuu verrattain nopeana. Puolustusmenojen nopea kasvu kuitenkin heikentää julkista taloutta.

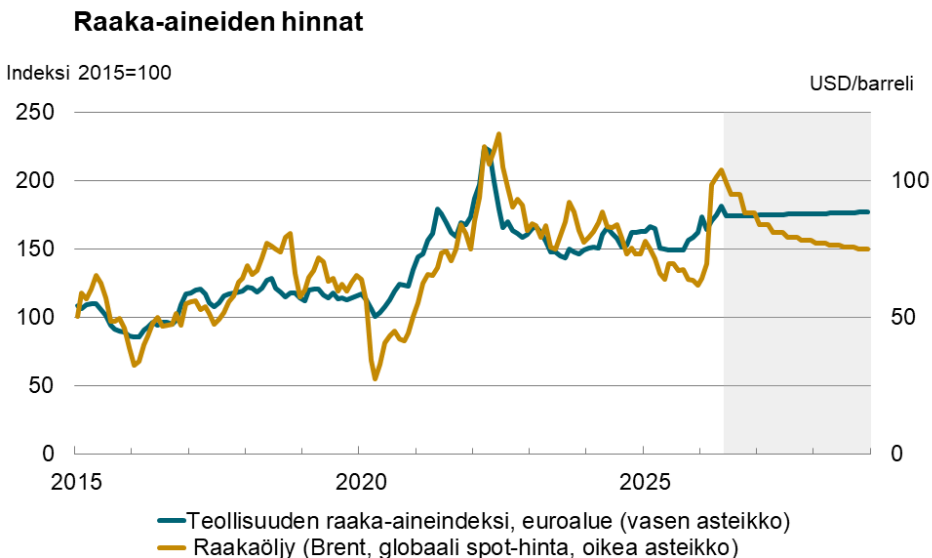
Yllä esitettyyn perusnäkömään liittyvät riskit painottuvat melko vahvasti negatiiviseen suuntaan. Keskeinen riski maailmantaloudessa on Lähi-idän kriisin pitkittyminen tai peräti eskaloituminen uudelleen. Öljyn ja muiden raaka-aineiden ohella lannoitteiden heikolla saatavuudella voi olla merkittäviä vaikutuksia maailman ruokahuoltoon. Teollisuusmaissa varastot ovat melko hyvällä tasolla, mutta ruokakriisi voi iskeä voimakkaasti kehittyviin maihin. Yhdysvaltojen ulko- ja kauppapoliittisten toimien vaikutukset maailmantalouteen voivat olla odotettua suurempia. Keskeinen epävarmuutta aiheuttava tekijä on kauppapolitiikan arvaamattomuus. Sään ääri-ilmiöillä voi olla odotettuaakin suurempia kielteisiä vaikutuksia talouteen. Tekoälyyn liittyy olennaisesti riski negatiivisesta korjausliikkeestä arvostustasoissa.

Merkittävin positiivinen riski talousnäköymille on Lähi-idän kriisin nopea päättyminen ja Hormuzinsalmen pysyvä avautuminen laivaliikenteelle. Tällöin öljyn ja muiden raaka-aineiden hinnat palautuisivat kriisiä edeltäville tasoille. Riippuen Yhdysvaltojen välikaalien tuloksesta maan kauppapolitiikkaan voi tulla odotettua suurempaa johdonmukaisuutta. Venäjän taloudellinen ja poliittinen ahdinko voi johtaa hyökkäyssodan päättymiseen ja Ukrainan jälleenrakennuksen alkamiseen. Tähän liittyen puolustukseen liittyvät investoinnit voivat kiihdyttää talouskasvua Euroopassa odotettua nopeammin. Tekoälyllä voi olla odotettua syvempiä myönteisiä talousvaikutuksia maailmanlaajuisesti.

1.1.2 Rahoitusmarkkinat ja raaka-aineet

Rahoitusmarkkinat ovat reagoineet Lähi-idän kriisiin melko voimakkaasti. Etenkin lyhyet korot mutta myös valtionlainojen korot ovat nousseet kriisin puhkeamisen jälkeen. Lyhyet korot viittaavat inflaatio-odotusten nousuun. Ohjauskorkojen ennakoitaankin laajasti nousevan. Osakemarkkinoilla on yhä riskinottohalukkuutta, pitkälti tekoölyn ajamana. Yhdysvaltalaiset teknologiaosakkeet ovat kehittyneet vahvasti keväällä. Eurooppalaiset pankit ovat keskimäärin kannattavia ja vakavaraisia. Yhdysvaltojen dollari on pysytellyt vahvana. Yhdysvaltaisten muiden kuin pörs-siiritysten rahoituksen kestävyteen liittyvä epävarmuus jatkuu.

Raakaöljyn ja öljytuotteiden hinnat pysyttelevät korkealla, kun Lähi-idän kriisi on pitkittynyt. Myös mm. lannoitteiden, heliumin ja alumiinin hinnat ovat koholla. Sen sijaan maakaasun hintakehitys on ollut silmäänpistävästi maltillista, johtuen öljystä poiketen alueellisesti määräytyvistä hinnoista. Sähkön hinta Euroopassa on ollut vakaa. Arvometallien hinnat ovat laskeneet jonkin verran huipputasoiltaan.

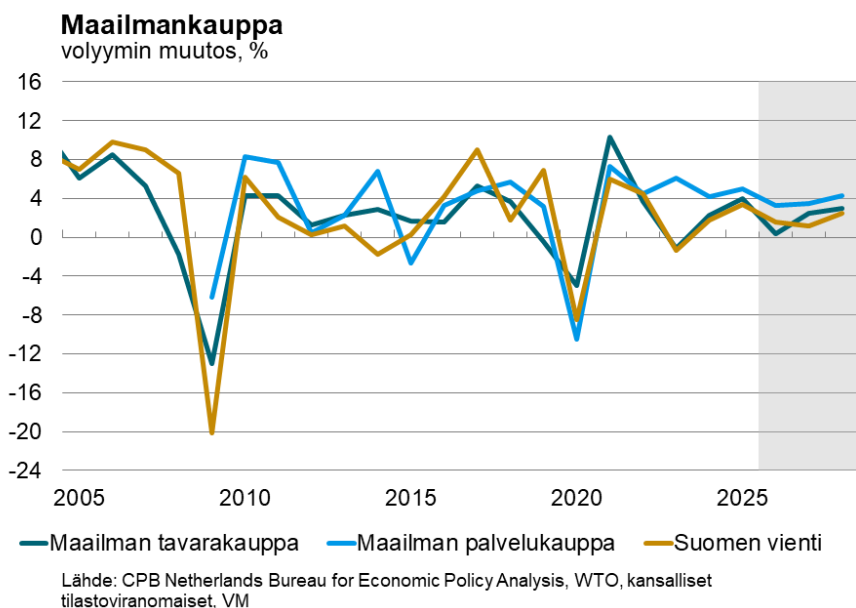

Lähde: HWWI, Macrobond, VM

1.1.3 Maailmankauppa

Maailman tavarakauppa on kasvanut melko nopeasti alkuvuonna geopoliittisista jännitteistä huolimatta. Erityisesti Yhdysvaltojen ja kehittyvien maiden tuonti on ollut vahvaa samalla kun Euroopassa tuonti on ollut vaimeaa. Toisaalta konttiliikenteen indeksi on laskenut keväällä. Lisäksi Hormuzinsalmi on pysynyt lähes täysin suljettuna. Maailman tavarakaupan kasvu hidastuu 0,3 prosenttiin kuluvana vuonna, ja elpyy 2,3 prosentin kasvuun ensi vuonna pitkälti nousevien talouksien vetämänä.

Maailman palvelukaupan kehitys on ollut tavarakauppaa vahvempaa Lähi-idän kriisistä huolimatta. Digitaaliset palvelut kasvavat nopeasti, mutta energiakriisi rajoittaa kuljetusten ja turismin kasvua. Palvelukauppa kasvaa 3,3 % tänä vuonna ja kasvu kiihtyy 3,5 prosenttiin ensi vuonna, kun tekoäly kiihdyttää digitaalisten palveluiden kasvua.

Taulukko 4. Bruttokansantuote

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Volyymien muutos, %					
Maailma (PPP)	3,3	3,2	2,8	3,4	3,0
Euroalue	0,9	1,5	0,9	1,4	1,5
EU	1,0	1,5	1,0	1,4	1,5
Saksa	-0,5	0,3	0,5	1,6	1,2
Ranska	1,1	0,9	0,8	1,5	1,5
Ruotsi	1,0	1,8	1,6	2,3	2,2
Iso-Britannia	1,0	1,4	0,4	1,6	1,5
Yhdysvallat	2,8	2,1	1,9	2,0	2,1
Japani	-0,2	1,1	0,3	1,2	0,8
Kiina	5,0	5,0	4,0	4,2	4,2
Intia ¹	6,5	7,6	5,9	6,4	6,3
Venäjä	4,9	1,0	0,8	1,0	1,0

¹ Tilivuosi (1.4.-31.3)

Lähteet: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

Taulukko 5. Taustaoletukset

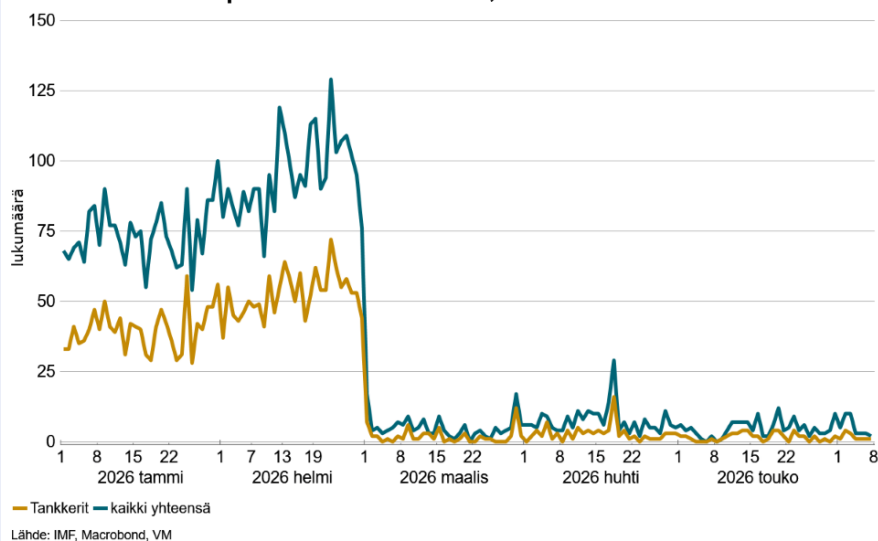
	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Maailman tavarakauppa, volyymin muutos, %	2,3	4,0	0,3	2,3	2,8
Maailman palvelukauppa, volyymin muutos, %	4,2	5,0	3,3	3,5	4,3
USD/EUR	1,08	1,13	1,17	1,18	1,20
Teollisuuden raaka-ainehinnat, EA, %	-0,2	3,9	9,8	1,1	0,7
Raakaöljy (Brent), \$/barreli	79,7	68,0	90,5	80,5	76,0
3 kk euribor, %	3,6	2,2	2,2	2,6	2,5
Valtion obligaatiot (10 v), %	2,9	3,0	3,2	3,0	3,0
Tuontihinnat, muutos, %	-1,0	-1,2	3,9	1,3	1,6

Lähteet: CPB, Macrobond, HWWI, WTO, kansalliset tilastoviranomaiset, VM

Hormuzinsalmen sulun vaikutuksista maailmantalouteen

Iran sulki Hormuzinsalmen sen jälkeen, kun Yhdysvallat ja Israel aloittivat ilmaiskut maahan 28. helmikuuta 2026. Salmen läpi kulkeva meriliikenne on supistunut murto-osaan sotatoimia edeltäneeltä tasolta. Lisäksi Persianlahdella on arvioiden mukaan jumissa yli 1500 alusta, joten tilanteen palautuminen normaaliksi vie todennäköisesti aikaa, vaikka neuvotteluratkaisu saavutettaisiin osapuolten välillä. Taloudellisten vaikutusten lopullinen suuruus riippuukin pitkälti siitä, kuinka kauan sulku vielä jatkuu (OECD, 2026).

Hormuzinsalmen läpi kulkeva laivaliikenne, lukumäärä

Iranin sota on nostanut öljyn hintaa merkittävästi. Energian ja polttoaineiden kallistuminen on johtanut kuljetus-, tuotanto- ja elinkustannusten kohoamiseen maailmanlaajuisesti. Inflaation asteittainen kiihtyminen on myös lisännyt koronostopaineita laajalti. Toisaalta markkinat eivät futuurien perusteella hinnoittele pidempiaikaista, yli 12 kuukautta kestävästä kriisistä. Myös teollisuuden ostopäällikköindeksit ennustavat kasvun jatkuvan epävarmuudesta huolimatta. Palveluissa ostopäällikköindeksit ennakoivat kuitenkin tuotannon supistuvan.

Suurimmat vaikutukset Aasiaan ja köyhiin maihin

Taloudellisten vaikutusten mittaluokassa on huomattavaa hajontaa eri maiden ja alueiden välillä. Aasian maat ovat hyvin riippuvaisia Lähi-idästä tuotavasta energiasta ja lannoitteista, minkä vuoksi ne ovat erityisen alttiita sodan vaikutuksille. YK (UN Trade and Development, 2026) arvioi, että myös etenkin köyhät ja kehittyvät maat mm. Etelä-Aasiassa ja Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa kärsivät tilanteesta suhteellisesti voimakkaammin heikompien taloudellisten puskureidensa ja suuremman riippuvuutensa takia. Näillä alueilla vaikutukset alkavat jo vähitellen näkyä ruoan saatavuuden haasteina. Lannoitekaupan tyrehtyminen uhkaa maatalouden toimintaedellytyksiä kuluvan vuoden lopun ja tulevan vuoden satojen osalta myös muualla maailmassa.

Länsimaat ovat tähän mennessä selvinneet tilanteesta verrattain lievemmin seurauksin pääosin hajautetumman kaupan sekä laajojen varastojen turvin. Näitä varastoja kuitenkin kulutetaan jatkuvasti. Sen vuoksi myös länsimaat ovat alttiimpia kielteisille vaikutuksille sodan pitkittyessä. Euroopan maat ovat merkittävästi vähentäneet riippuvuuttaan fossiilisista polttoaineista, mikä osaltaan lieventää sulun vaikutuksia. Talousnäkömät ovat Euroopassa kuitenkin heikentyneet jyrkemmin verrattuna Yhdysvaltoihin, jossa kasvu on jatkunut vahvana.

Kansainvälisten tuotantoketjujen pullonkaula

Sulun aiheuttamat kansainvälisten tuotantoketjujen häiriöt näkyvät maailmanlaajuisesti mutta tietyin osin viiveellä. Salmen läpi kulkevaa kauppaa on haastavaa ohjata kulkemaan toista reittiä. Persianlahden alueella on niukasti muita käytettävissä olevia öljy- ja kauppareittejä. Lisäksi jo sovittuja kauppasopimuksia voi olla vaikea neuvotella uudelleen tai toimittajaa vaihtaa, mikä rajoittaa mahdollisuuksia lieventää sulun kielteisiä vaikutuksia lyhyellä aikavälillä (Hintz ym., 2026).

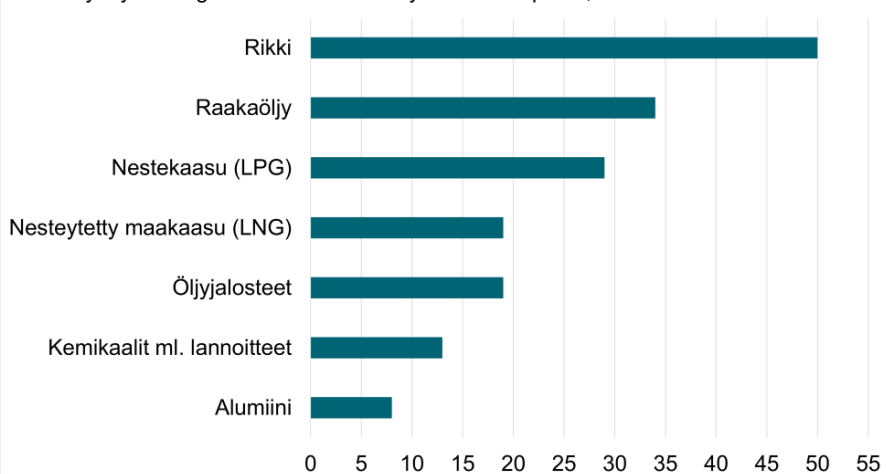
Kapeimmillaan vain n. 54 kilometriä leveä Hormuzinsalmi muodostaa merkittävän pullonkaulan useiden keskeisten hyödykkeiden, kuten öljyn ja kaasun, kansainvälisessä kaupassa. Ennen salmen sulkua sen kautta kulki n. 25 prosenttia maailman meritse käytävästä öljykaupasta (ml. öljyjalosteet), josta n. 80 prosenttia suuntautui Aasiaan. Globaalista nesteytetyn maakaasun kaupasta lähes 20 prosenttia kulki salmen läpi, josta myös suurin osa (lähes 90 prosenttia)

vietiin Aasian markkinoille. Euroopan riippuvuus salmen läpi tuotavasta energiasta oli vähäisempi: n. 4 prosenttia öljyn ja n. 10 prosenttia nesteytetyn maakaasun osalta.

Kansainvälisen energiajärjestön (International Energy Agency, n.d.) mukaan öljyn tarjontashokki heijastuu laaja-alaisesti siitä jalostettuihin hyödykkeisiin, ei vain esimerkiksi dieseliin tai lentopolttoaineeseen. Tämä ilmiö näkyy selkeimmin lannoitteissa (mm. urea, ammoniakki, fosfori), joista noin kolmannes kulki Hormuzinsalmen läpi ennen sodan puhkeamista. Samankaltaisia heijastusvaiikutuksia on havaittu myös kemikaaleissa, joista valtaosa syntyy öljyntuotannon sivutuotteena.

Hormuzinsalmen kautta kulkevan kaupan volyymi

osuus hyödykkeen globaalista meritse käytävästä kaupasta, %

Lähde: IEA, UNCTAD, Maailmanpankki, VM

Yksittäisistä raaka-aineista erityisesti rikin merkittävä osuus maailmankaupassa (n. 50 prosenttia) korostuu. Rikkiä käytetään lannoitteiden ohella mm. kriittisten mineraalien, kuten nikkelin, kuparin ja sinkin jalostuksessa. Lisäksi esimerkiksi teollisuusbensiinin (nafta) — jonka osuus globaalista kaupasta on noin kolmannes — tuotantoketjun katkeaminen näkyy konkreettisesti mm. muovien, pakkausten ja lääketieteellisten tarvikkeiden puutteina.

Muista hyödykkeistä maininnan arvoisia ovat helium ja alumiini. Heliumin globaalista tuotannosta noin kolmannes tulee Lähi-idästä Hormuzinsalmen kautta. Tämä voi vaikuttaa erityisesti tekoälyinfrastruktuurin kehitykseen, sillä helium on kriittinen tuotantopanos mm. puolijohteiden valmistuksessa ja datakeskusten jäähdytysjärjestelmissä (OECD, 2026). Heliumia hyödynnetään myös esimerkiksi avaruusteknologiassa ja magneettikuvauslaitteissa. Alumiinin osuus on n. 8 prosenttia globaalista tuotannosta. Vaikka alumiinimarkkinoilla on viime vuosikymmeninä ollut pikemminkin ylitarjontaa, voi varastojen voimakas supistuminen heijastua pidemmällä aikavälillä esimerkiksi rakentamiseen ja liikenteeseen.

Lähteet

Hinz, J., Mahlkow, H., Sogalla, R., & Willmann, G. (2026). The cost of closing the Strait of Hormuz: Energy bottlenecks and global food security. Kiel Policy Brief, No 206. <https://hdl.handle.net/10419/339604>. [Viitattu 01.06.2026].

International Energy Agency. (n.d.). The Middle East and global energy markets. <https://www.iea.org/topics/the-middle-east-and-global-energy-markets>. [Viitattu 01.06.2026].

OECD. (2026). OECD Economic Outlook, Volume 2026 Issue 1: Under pressure. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/2d1956f0-en>. [Viitattu 01.06.2026].

UN Trade and Development. (2026). Strait of Hormuz disruptions: Growth and financial implications. <https://unctad.org/publication/strait-hormuz-disruptions-growth-and-financial-implications>. [Viitattu 01.06.2026].

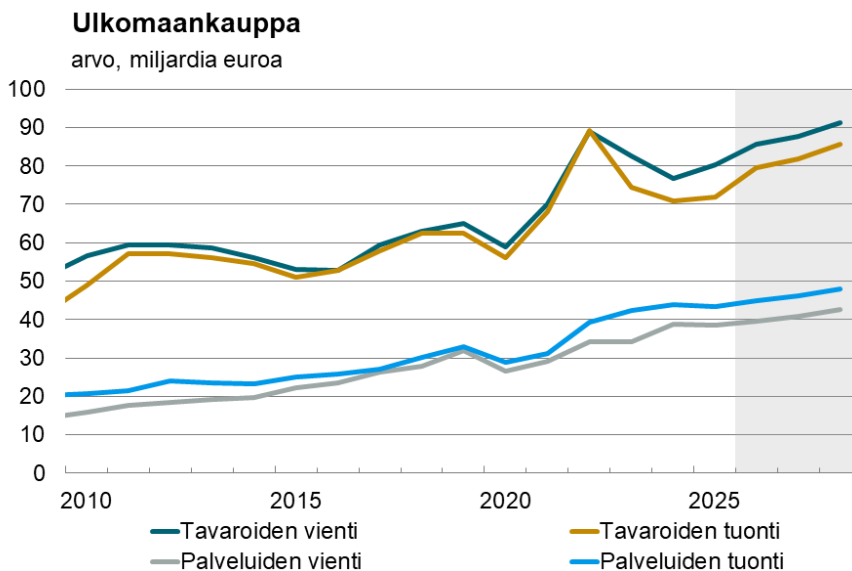
1.2 Ulkomaankauppa

Ulkomaankaupan näkymät ovat kaksijakoiset. Toisaalta Lähi-idän kriisin seurauksena inflaatio- ja korkopaineet ovat kasvussa ja kasvuodotukset maailmanlaajuisesti ovat heikkenet. Toisaalta ulkomaankauppa kasvu oli vahvaa vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä ja Suomessa useilla toimialoilla vientinäkymät ovat pysyneet suotuisina kevään edetessä. Vuoden 2026 alun hyvä kasvu nostaa vuoden 2026 ulkomaankaupan kasvuennustetta, mutta Lähi-idän konfliktin vuoksi loppuvuoden ja vuoden 2027 kasvunäkymät ovat heikentyneet.

1.2.1 Vienti ja tuonti

Suomen ulkomaankaupan näkymiä varjostaa Hormuzinsalmen pysyminen edelleen suljettuna. Hinnat ovat olleet kansainvälisesti nousussa ja konfliktin pitkittyminen Lähi-idässä on lisännyt yläsuuntaista painetta korkoihin. Maailmanlaajuisesti öljyn tarjonnan vähenemistä on jonkin verran pystytty korvaamaan varastoista ja tuotantoa lisäämällä muualla, ja lisäksi kysyntä on joutanut. Negatiiviset vaikutukset öljyn ja kaasun lisäksi lannoitteiden ja monien muiden raaka-aineiden saatavuuteen ja hintoihin sekä matkailuun ja kuljetuksiin kuitenkin voimistuvat, mitä kauemmin tilanteen ratkeaminen viivästyy.

Vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä ulkomaankaupan veto oli Suomessa hyvää, kun sekä vienti että tuonti kasvoivat niin tavaroissa kuin palveluissa. Alkuvuoden hyvät vienti- ja tuontiluvut nostavat koko vuoden 2026 kasvuennusteita. Ulkomaankaupan ennusteessa kansainvälisen ja kotimaisen kysynnän heikkeneminen Lähi-idän kriisin vaikutuksesta näkyy hidastuvana kasvuna vuonna 2027. Kasvu on kuitenkin positiivista sekä tuonnille että viennille ennustejakson loppuun. Esimerkiksi puolustusinvestoinnit ovat kasvussa sekä Suomessa että muualla Euroopassa. Datakeskuksia rakennetaan maailmanlaajuisesti, mikä tuo uusia tilauksia suomalaisille vientiyrityksille. Samalla investoinnit kotimaassa lisäävät tuontia. Teollisuuden ulkomaankauppaan linkittyy myös palveluvientiä ja -tuontia. Lisäksi tekoälyn ja digitalisaation kehitys mahdollistaa kasvun paikkoja Suomen palveluiden ulkomaankaupalle tärkeille ICT-palveluille.

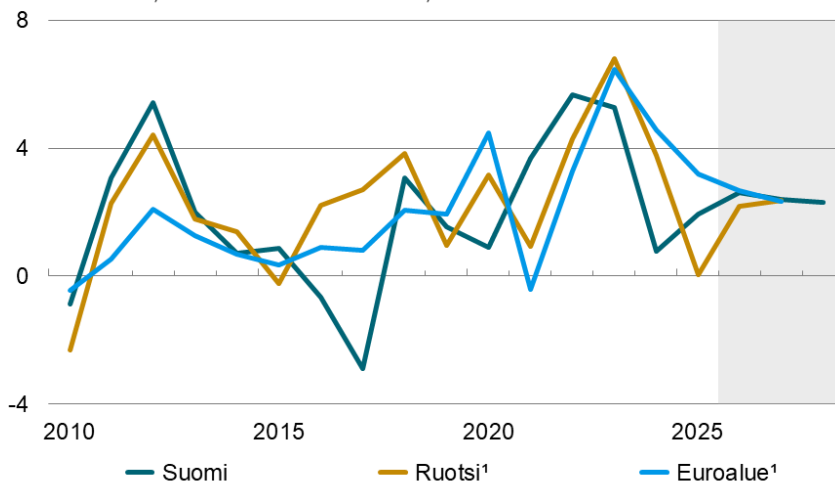

Viennin volyymi on ollut hyvässä kasvussa vuoden 2026 alussa. Parantunut teollisuuden kysyntä ja tilauskantojen vahvistuminen näkyivät tavaroiden vientiluvuissa, mutta myös palveluvienti kasvoi. Vaikka Lähi-idän kriisi heikentää kansainvälistä toimintaympäristöä ja vaikuttaa myös suomalaisiin vientiyrityksiin, positiivinen vuoden alku yhdessä kesälle ajoittuvan risteilyalustoituksen kanssa vetävät vientiä selkeämpään kasvuun ja vienti kasvaa 1,5 prosenttia vuonna 2026. Lähi-idän kriisin pitkittyminen yhdessä markkinoiden odottamien koronnostojen kanssa ulottaa vaikutuksensa vuoteen 2027. Kasvu hidastuu hieman edellisvuodesta 1,1 prosenttiin vuonna 2027, mutta nousee 2,4 prosentin kasvuun vuonna 2028.

Alkuvuoden tuonnin kasvu oli nopeaa ja kasvu jatkuu vuoden aikana, nousten 4 prosenttiin vuonna 2026. Investoinnit kasvavat voimakkaasti ja hävittäjien toimitukset nostavat tuontia, mutta kulutuksen kehityksen arvioidaan olevan heikkoa alkuvuoden jälkeen. Kasvu jatkuu vuonna 2027 investointien ja kulutuksen elpymisen tukemana. Julkisten investointien vuoden 2026 poikkeuksellinen kasvupiikki hävittäjähankintojen käynnistymisen vuoksi näkyy vastaavasti vuonna 2027 tuonnin hidastumisena. Myös viennin kasvun hidastuminen hillitsee tuontia vuonna 2027, jolloin kasvu jää 1,5 prosenttiin. Vuonna 2028 tuonti kasvaa jo 2,7 prosenttia, kun kasvua odotetaan laaja-alaisesti Suomen talouteen.

Yksikkötyökustannukset

nimelliset, muutos vuodentakaiseen, %

¹ Euroopan komission ennuste

Lähde: Euroopan komissio, Tilastokeskus, VM

Taulukko 6. Ulkomaankauppa

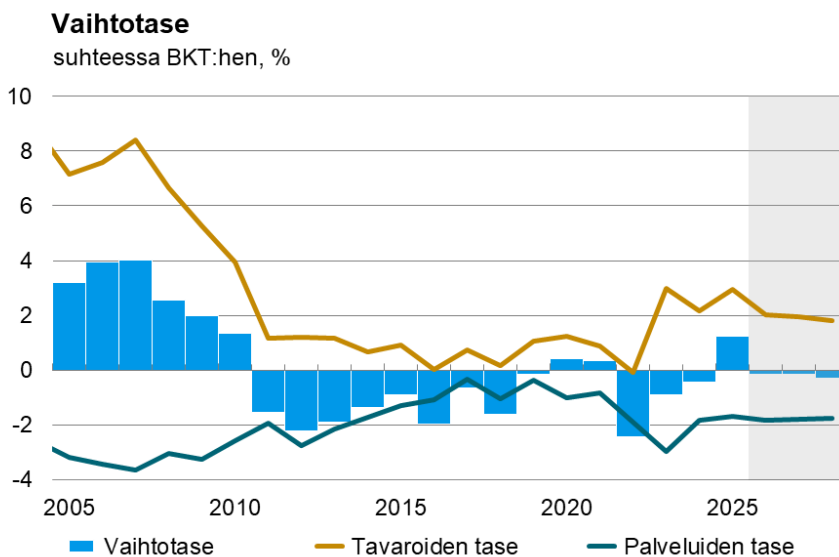
	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Muutos, %					
Viennin volyyymi	1,8	3,4	1,5	1,1	2,4
Tuonnin volyyymi	-0,8	1,7	4,0	1,5	2,7
Vientihinnat ¹	-2,7	-0,7	3,8	1,6	1,7
Tuontihinnat ¹	-1,0	-1,2	3,9	1,3	1,6

¹ Kansantalouden tilinpidon mukaan.

1.2.2 Vaihtotase

Hormuzinsalmi on pysynyt suljettuna maaliskuun alusta, mikä on heijastunut ulkomaankaupan hintoihin. Tuottajahintojen vienti- ja tuonti-indeksit ovat kasvaneet maaliskuun alusta voimakkaasti. Kansainvälisesti useiden raaka-aineiden hinnat ovat nousseet ja inflaatio on kiihtynyt maailmanlaajuisesti. Sekä tuonti- että vientihinnat kasvavat voimakkaasti vuonna 2026, erityisesti tavaroiden ulkomaankaupan hintojen nopean kasvun seurauksena, mutta kasvu ei kiihdy yhtä nopeaksi kuin vuosina 2021–2022, jolloin hintoja nosti sekä koronavuosista elpyminen että vuoden 2022 alusta Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset. Ulkomaankaupan hintojen kasvu hidastuu vuodesta 2027 eteenpäin, kun korot vetävät inflaatiota laskuun ja vaihtosuhteeseen ei odoteta ennustejaksolla voimakkaita heilahteluja, kun tuonti- ja vientihinnat kehittyvät melko saman tahtisesti.

Tuonnin vientiä nopeampi kasvu pienentää kauppataaseen edellisvuoden verran ylijäämää ennustejaksolla, mutta kauppataase on edelleen reilusti ylijäämäinen. Koska palvelutase jatkaa alijäämäisenä, tavaroiden ja palveluiden tase lähestyy tasapainoa. Näiden seurauksena vaihtotase on lähellä tasapainoa, joskin alijäämä on kasvussa ennustejakson loppua kohti.

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 7. Vaihtotase

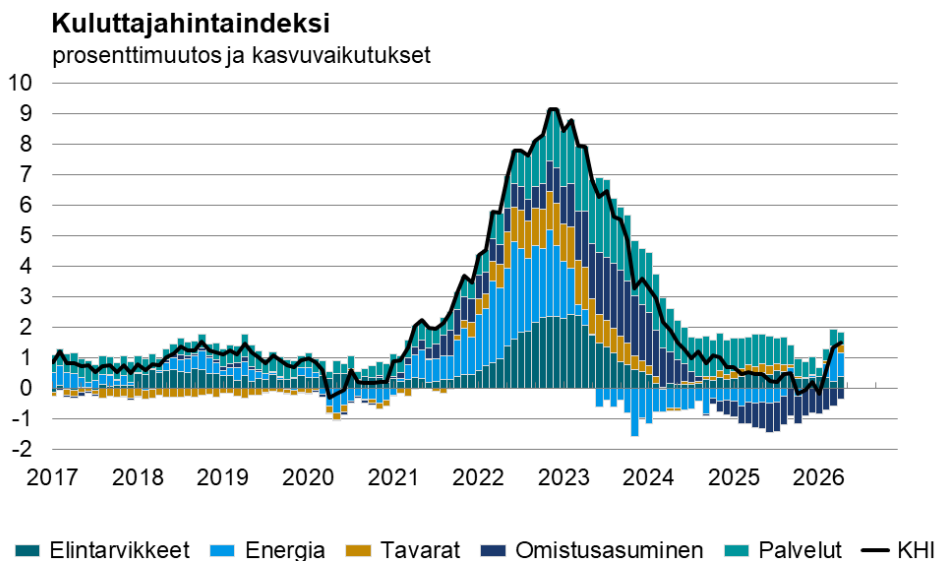
	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Tavaroiden ja palvelujen tase	1,0	3,5	0,6	0,5	0,2
Tuotannontekijäkorvaukset ja tulonsiirrot, netto	-2,2	-0,0	-1,1	-1,0	-1,2
Vaihtotase	-1,2	3,5	-0,4	-0,5	-1,0
Suhteessa BKT:hen, %					
Vaihtotase	-0,4	1,3	-0,2	-0,2	-0,3

1.3 Hinnat ja kustannukset

Inflaatio kiihtyy kuluvana vuonna erityisesti energian hintojen nousun vuoksi. Muuten hintapaineet ovat maltillisia, ja Suomessa oli alkuvuonna euroalueen keskiarvoa hitaampi pohjainflaatio. Riskit inflaation suhteen painottuvat kuitenkin ylöspäin Lähi-idän kriisin aiheuttaman epävarmuuden vuoksi.

Lähi-idän kriisin seurauksena öljyn hinta on noussut selvästi. Ennusteessa öljyn keskihinnan on odotettu tänä vuonna olevan 28 prosenttia korkeampi kuin viime vuonna. Tämä nostaa suoraan polttoaineiden hintoja, ja heijastuu jossain määrin myös muihin kuluttajahintoihin, kuten tuoreruokaan. Ennusteessa oletetaan kuitenkin, että kriisi ei pitkity, eikä öljyn hinnannousu välity sen vuoksi laaja-alaisesti muihin kuluttajahintoihin. Pohjainflaatio pysytteleekin tänä vuonna 1,6 prosentissa, ja nousee ensi vuonna maltillisesti 2 prosenttiin. Riskinä on kriisin pitkittyminen, jolloin välittyminen muihin hintoihin nostaisi inflaatiota selvästi ennustettua enemmän.

Vielä ennen Lähi-idän kriisiä hintapaineet olivat hyvin maltilliset. Erityisesti yksityisissä palveluissa hintojen nousu oli hidastunut suurimpien arvonlisäveron muutosten vaikutusten poistuessa vertailusta, rahoitus- ja vakuutuspalveluiden hintojen laskiessa ja kysynnän pysyessä heikkona. Myös tavaroissa hintojen nousu oli hyvin maltillista ja tuontihinnat laskussa muun muassa vahvan euron vuoksi. Suomessa pohjainflaatio olikin tammi-huhtikuussa selvästi euroalueen keskiarvoa hitaampaa. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen nousu hidastui jo loppuvuodesta, ja oli alkuvuonna hyvin lähellä pitkän ajan keskiarvoa. Sähkö oli kallista alkuvuonna kylmän sään vuoksi, mikä käänsi energian vaikutuksen inflaatiota kiihdyttäväksi jo ennen Lähi-idän kriisin alkua. Tämä nosti myös tuoreruoan hintaa. Alkuvuoden hintapiikit eivät kuitenkaan nostaneet odotuksia sähkön hinnan tulevasta kehityksestä.

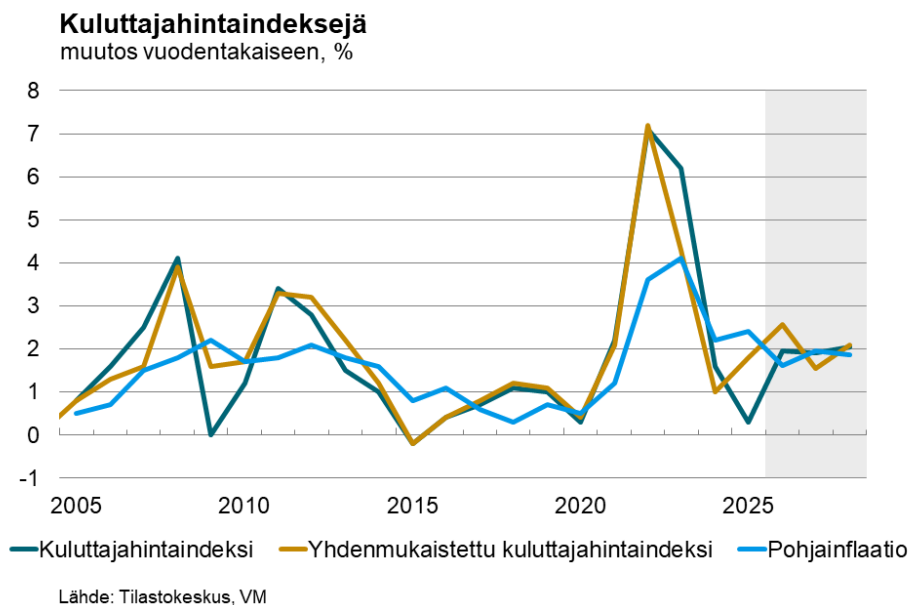
Lähde: Tilastokeskus

Eri inflaatiomittarit antoivat vielä alkuvuonna hintojen noususta erilaisen kuvan, mutta ero tasoittuu kuluvan vuoden aikana. Kuluttajahintaindeksin (KHI) vuosimuutos oli tammi-huhtikuussa keskimäärin 0,8 prosenttia, kun samaan aikaan yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) mukaan hinnat ovat nousseet vuodessa 1,9 prosenttia. Eroa selittää pitkälti asunto- ja kulutusluottojen korkojen laskeva vaikutus. Korot sisältyvät KHI:hin mutta eivät YKHI:iin. Kuluvan vuoden aikana tämä KHI:ta hidastava vaikutus poistuu vähitellen lyhyiden markkinakorkojen laskun pysähtyttyä viime vuonna ja noustua keväällä Lähi-idän kriisin seurauksena. KHI nousee kuluvana vuonna energian hintojen lisäksi siis myös siksi, korot nopeuttavat inflaatiota. Ruoan maailmanmarkkinahinnat kääntyivät keväällä nousuun kasviöljyjen ja viljatuotteiden kallistuessa.

Ennustejakson alkupäässä inflaatiota ylläpitää erityisesti energian kallistuminen, mutta jo ensi vuonna energian hintojen lasku hidastaa inflaatiota. Öljyn hinnan odotetaan vuonna 2027 laskevan 12 prosenttia ja vuonna 2028 vielä 7 prosenttia. Vuonna 2028 polttoaineiden hintojen laskua hidastavat jakeluvelvoitteen nousu ja päästökaupan laajentuminen (ETS2). Suomen sähkön futuurihinnoissa ei ole tapahtunut suurta nousua, vaikka Euroopassa maakaasun hinnat ovat nousseet, joten vaikutus inflaatioon jää tältä osin pieneksi.

Tavaroiden hintojen nousun odotetaan jatkuvan hyvin kohtuullisena, joskaan niiden ei odoteta palaavan aiemmalle laskevalle trendille. Palveluiden tuottajahintojen nousu on nopeutunut alkuvuonna selvästi, mutta osittain teknisistä syistä. Työehtosopimusneuvotteluissa aiemmin saavutettu palkankorotusten yleinen linja ja vähitellen kasvava kysyntä ylläpitävät kuitenkin palveluhintojen nousua ennustejaksolla.

Vuonna 2026 KHI:lla mitattu inflaatio on keskimäärin 2,0 prosenttia, vuonna 2027 1,9 prosenttia ja vuonna 2028 2,0 prosenttia. Kuluvana vuonna inflaatiota nostaa energian hintojen nousu ja omistusasumisen hintojen nousu korkojen kääntyttyä nousuun. Sen sijaan YKHI:llä mitattu inflaatio nousee 2,6 prosenttiin. Ensi vuonna energian hintojen laskiessa tämän vuoden korkealta tasolta inflaatio hidastuu, mutta pohjainflaatio kiihtyy hieman edellisvuoden energiahintojen nousun välityksessä maltillisesti muihin hintoihin.

Riskit inflaation suhteen painottuvat enimmäkseen ylöspäin Lähi-idän kriisin vuoksi. Jos energian hinnat nousevat enemmän ja pidempiaikaisesti kuin ennusteessa on oletettu, välittyy se laajemmin muihin hyödykkeisiin. Myös esimerkiksi lannoitteiden ja joidenkin raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat ovat nousseet, mikä pitkittäessään nostaa elintarvikkeiden ja väli- sekä lopputuotteiden hintoja. Öljy on

edenneestä vihreästä siirtymästä huolimatta edelleen keskeinen raaka-aine ja väli-tuote monille aloille. Kun energian hinta nousee, yritysten tuotantokustannukset kasvavat, mikä siirtyy vähitellen lopputuotteiden hintoihin. Nopeimmin ne siirtyvät kuljetusten ja maatalouden hintoihin, hitaimmin tavaroiden ja palveluiden. Pidemmällä aikavälillä on mahdollista, että globalisaation hidastuminen edelleen, tuotantoketjujen kriisivarmuuden parantaminen, sekä ilmastonmuutoksen torjunta ja sen vaikutukset nostavat hintoja totuttua enemmän.

Muuten riskit ovat osaltaan alasuuntaisia. Yhdysvaltojen kauppapolitiikan käänteiden jyrkentyminen entisestään, puolustusmenojen kasvattaminen Euroopassa ja Ukrainan uudelleenrakentaminen voivat toki nostaa hintoja, mutta suuri epävarmuus on toistaiseksi heikentänyt kysyntää ja hillinnyt inflaatiota. Kotimaassa riskit ovat alasuuntaisia. Kysyntää hillitsee edelleen heikko työllisyystilanne. Lisäksi kuluttajien käsitys inflaatiosta eroaa selvästi toteutuneesta inflaatiosta, mikä hillitsee kysyntää. Jos tilanne jatkuu, voi kysyntä jatkossakin vähentyä odotettua enemmän, millä olisi jatkossakin hintojen nousua hidastava vaikutus.

Taulukko 8. Hintaindeksejä

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Muutos, %					
Vientihinnat ¹	-2,7	-0,7	3,8	1,6	1,7
Tuontihinnat ¹	-1,0	-1,2	3,9	1,3	1,6
Kuluttajahintaindeksi	1,6	0,3	2,0	1,9	2,0
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	1,0	1,8	2,6	1,5	2,1
Pohjainflaatio ²	2,2	2,4	1,6	2,0	1,9
Verollinen kotimarkkinoiden perushintaindeksi	-1,2	-0,4	2,9	1,9	2,0
Rakennuskustannusindeksi	0,0	0,9	1,6	1,5	1,8

¹ Kansantalouden tilinpidon mukaan.

² Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi, ilman energiaa ja elintarvikkeita.

1.4 Palkat ja tulot

1.4.1 Palkat

Palkkojen nousuvauhti nopeutuu tänä vuonna työehtosopimusten seurauksena. Reaalipalkkojen odotetaan saavuttavan vuoden 2021 tason vuonna 2027, mutta reaalin palkkasumma saavutti 2021 tason viime vuonna.

Nimellisansiot lisääntyivät tammi-maaliskuussa runsaat puoli prosenttiyksikköä nopeammin kuin vuosi sitten, 3,6 prosenttia. Tämä oli seurausta edellisvuotta suuremmista sopimuspalkoista. Sopimuspalkkojen nousuvauhti nopeutui saman verran kuin ansiotasoindeksiin eli palkkaliikumukset säilyivät koko talouden tasolla noin puolessa prosentissa. Tulospalkkioiden muutos ei juuri heikentänyt ansioiden kasvua.

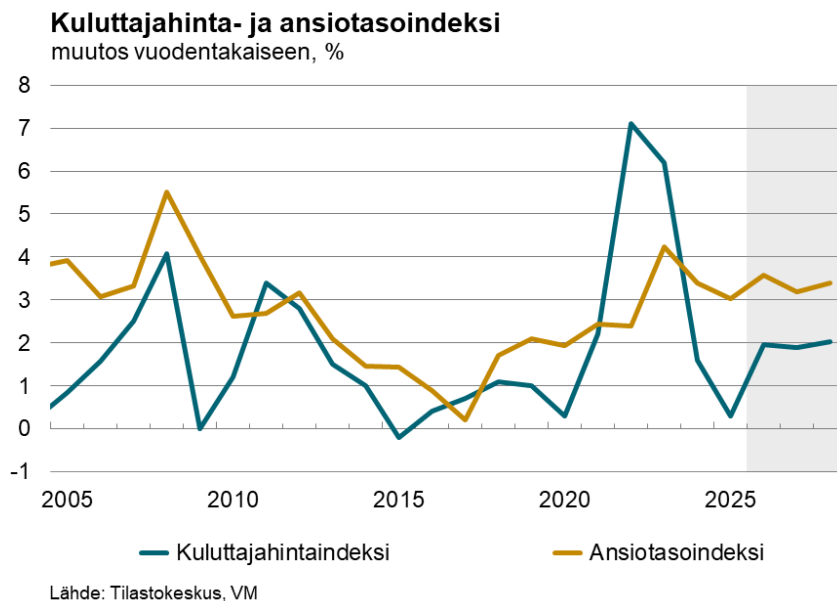
Ansioiden nousuvauhti oli alkuvuonna nopeinta paikallishallinnon sektoreilla, erityisesti hyvinvointialueilla, jossa ansiot nousivat 5,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Muussa paikallishallinnossa ansioiden nousuvauhti oli suurin piirtein sama kuin koko taloudessa keskimäärin. Sen alle jäi puolestaan yksityisen sektorin ansioiden nousu, joka oli 3,4 prosenttia sekä valtionhallinnon ansioiden nousu, joka oli 2,7 prosenttia. Erot johtuvat osin sopimuskorotusten ajoituksesta ja toisaalta paikallishallinnon palkkarakenneohjelmasta. Ansiot nousivat julkisen sektorin lisäksi keskimääräistä nopeammin myös metalliteollisuudessa, rahoitus- ja vakuutusalailla sekä joissakin yrityspalveluissa. Vastaavasti keskimääräisen ansioiden nousun alle jäätiin kuljetusalalla, alkutuotannossa ja viihteen alalla.

Voimassa olevat työehtosopimukset ovat pääsääntöisesti kolmen vuoden mittaisia, joista viimeinen vuosi eli ensi vuoden työehdot on mahdollista irtisanoa. Tästä muodostaa poikkeuksen paikallishallinnon sopimus, jonka kesto on pidempi. Sopimuskorotusten yhteenlaskettu kustannusvaikutus on viime vuosi huomioiden keskimäärin noin 2½ prosenttia vuodessa, ja suurimmat korotukset ajoittuvat monilla aloilla vuodelle 2026. Poikkeuksena on kaupan ala, jolla suurimmat korotukset ajoittuivat jo viime vuodelle. Vuonna 2026 paikallishallinnon palkankorotusten vaikutus pienenee suhteessa viime vuoteen. Palkkaliikumukset ovat viime vuosina olleet keskimäärin noin 0,4 prosenttia vuodessa, ja saman tason odotetaan säilyvän jatkossakin. Näiden tekijöiden seurauksena nimellisansiot kasvavat tänä vuonna keskimäärin 3,6 prosenttia koko taloudessa.

Muilla sektoreilla kuin paikallishallinnossa sopimuskorotukset pienenevät vuonna 2027, jolloin ansiotason nousuvauhti hidastuu keskimäärin alle kolmeen prosenttiin. Vuodelle 2028 ei vielä juurikaan ole yksityisen sektorin työehtosopimuksia. Tyyppillisesti uusien sopimuskausien ensimmäisen vuoden sopimuskorotukset ovat edeltävää vuotta suurempia, kuten ennusteessa oletetaan vuodelle 2028. Paikallishallinnon sovitut sopimukset tuottavat yli kolmen prosentin korotuksia, joten koko talouden sopimuspalkkojen nousuvauhdin odotetaan olevan noin kolme prosenttia. Keskimääräinen 0,4 prosentin liukuma huomioiden nimellisansioiden oletetaan nousevan noin 3½ prosenttia vuonna 2028.

Vuosina 2021–2023 reaali-palkat laskivat yhteensä 6,6 prosenttia. Reaali-ansiot kääntyivät kasvuun vuonna 2024. Alkuvuonna 2026 reaali-palkat kasvoivat 3,0 prosenttia, kun nimellispalkkojen nousuvauhti ylitti inflaation. Vaikka palkkojen nousu kiihtyy ja inflaatio pysyy kohtuullisena lähivuosina, reaali-palkkojen vuoden 2021 tasoa ei saavuteta vielä vuonna 2026. Vasta vuonna 2027 reaali-palkkojen arvioidaan palautuvan vuoden 2021 tasolle. Jos huomioidaan työllisyyden kehitys, reaali-nen koko talouden palkkasumma saavutti vuoden 2021 tason viime vuonna, sillä se supistui vuodesta 2021 vuoteen 2023 1,7 prosenttia.

Palkkasummaan vaikuttavat nimellisansioiden kasvun lisäksi työllisyyden yleinen kehitys ja palkansaajien kohdentuminen eri toimialoille. Vuonna 2026 työllisyys heikkenee, joten palkkasumma kasvaa runsaat kolme prosenttia. Vuonna 2027 sekä ansioiden nousun että työllisyyden paranemisen seurauksena palkkasumma kasvaa noin neljä prosenttia samoin kuin vuonna 2028.

Taulukko 9. Palkansaajien ansiotasoindeksi ja työkustannukset tuoteyksikköä kohti

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Muutos, %					
Sopimuspalkkaindeksi	2,7	2,9	3,2	2,8	3,0
Palkkojen liukuminen yms. tekijät	0,7	0,1	0,4	0,4	0,4
Ansiotasoindeksi	3,4	3,0	3,6	3,2	3,4
Reaalinen ansiotasoa ¹	1,8	2,7	1,6	1,3	1,4
Palkkasumma	2,0	1,6	3,3	4,1	4,1
Keskiansiot ²	2,5	3,0	3,3	3,3	3,5
Työkustannukset tuoteyksikköä kohti koko kansantaloudessa ³	0,8	1,9	2,6	2,4	2,3

¹ Ansiotasoindeksi jaettuna kuluttajahintaindeksillä.

² Laskettu jakamalla koko kansantalouden palkkasumma palkansaajien tehdyillä työtunneilla. Lukuihin vaikuttavat kansantalouden rakennemuutokset.

³ Palkansaajakorvaukset jaettuna bruttoarvonlisäyksen volyyymilla perushintaan.

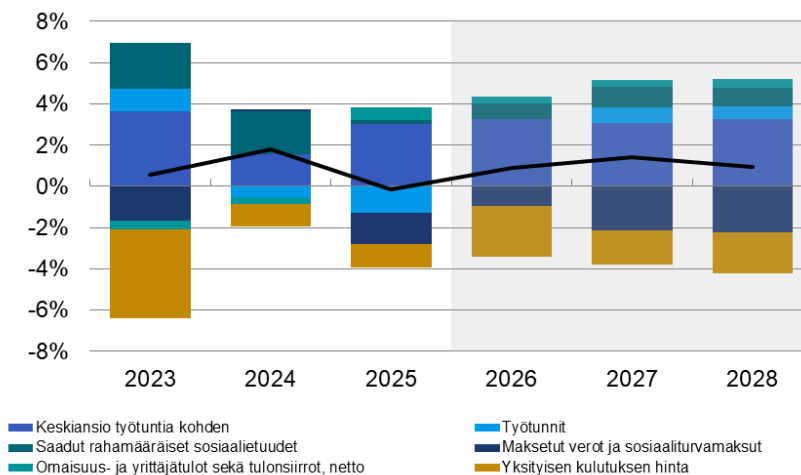
1.4.2 Kotitalouksien tulot

Kotitalouksien yhteenlasketun ostovoiman ennakoidaan kasvavan vajaan prosentin vuonna 2026. Palkankorotukset ja ansiotuloverotuksen aleneminen nostavat käytettävissä olevia tuloja, mutta heikkona jatkuva työllisyystilanne ja polttoaineiden hintojen nousu puolestaan jarruttavat ostovoiman kasvua. Vuonna 2027 ostovoiman arvioidaan paranevan reippaammin inflaation hidastuessa ja työllisyystilanteen kohentuessa.

Kotitalouksien yhteenlaskettua ostovoimaa mittaava käytettävissä oleva reaalityulo laski 0,1 prosenttia vuonna 2025. Vuonna 2026 ostovoiman ennustetaan kasvavan vajaan prosentin keskiansioiden kasvaessa kuluttajahintoja nopeammin. Työllisyyden ei odoteta enää merkittävästi laskevan, mutta Iranin sodan aiheuttama energiahintojen nousu jarruttaa ostovoiman kasvua. Yksityisen kulutuksen hintojen arvioidaan nousevan 2,5 % kuluvana vuonna.

Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalityulo

muutos ja osatekijöiden kasvuvaikutukset, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalityulo¹

1 Maksettujen verojen ja sosiaaliturvamaksujen kontribuutio sekä yksityisen kulutuksen hinta esitetään kuviossa vastakkaismerkkisinä, sillä niiden kasvu pienentää kotitalouksien käytettävissä olevaa reaalityuloa.

Ansiotuloverotuksen keventäminen nostaa käytettävissä olevia tuloja vuonna 2026, mutta toisaalta palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun nosto sekä ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuuden poisto heikentävät palkansaajien ostovoimaa. Sosiaalietuuksien kasvu on eläkkeitä lukuun ottamatta ennustejaksolla hidasta, johtuen työttömyys-, asumis-, opinto- ja lastenhoidon tukien jäädyttämisestä vuosien 2024-2027 aikana.

Vuonna 2027 ostovoiman ennustetaan kasvavan 1,4 prosenttia työllisyystilanteen parantuessa ja inflaation hidastuessa. Työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset nostavat keskiansioita ja ostovoimaa. Iranin sodan aiheuttama hintojen nousu kasvattaa eläkkeiden indeksikorotuksia vuodesta 2027 alkaen, mikä nostaa maksettuja sosiaalietuuksia.

1.5 Kulutus

Heikko työllisyystilanne sekä geopoliittiseen tilanteeseen ja julkisen talouden sopeuttamistarpeisiin liittyvät epävarmuudet painavat edelleen kuluttajien luottamusta alaspäin. Alkuvuoden suuresta sähkön kulutuksesta huolimatta hintojen ja korkojen nousu hidastaa yksityisen kulutuksen kasvua ja kasvu jää vajaaseen prosenttiin vuonna 2026. Reaalitulojen kasvun myötä yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu vuosina 2027–2028 ja säästämisaste laskee vähitellen. Julkisen kulutuksen määrä supistuu vielä kuluvana vuonna, mutta kääntyy vähitellen kasvuun vuodesta 2027 alkaen sopeutustoimien vaikutusten pienentyessä.

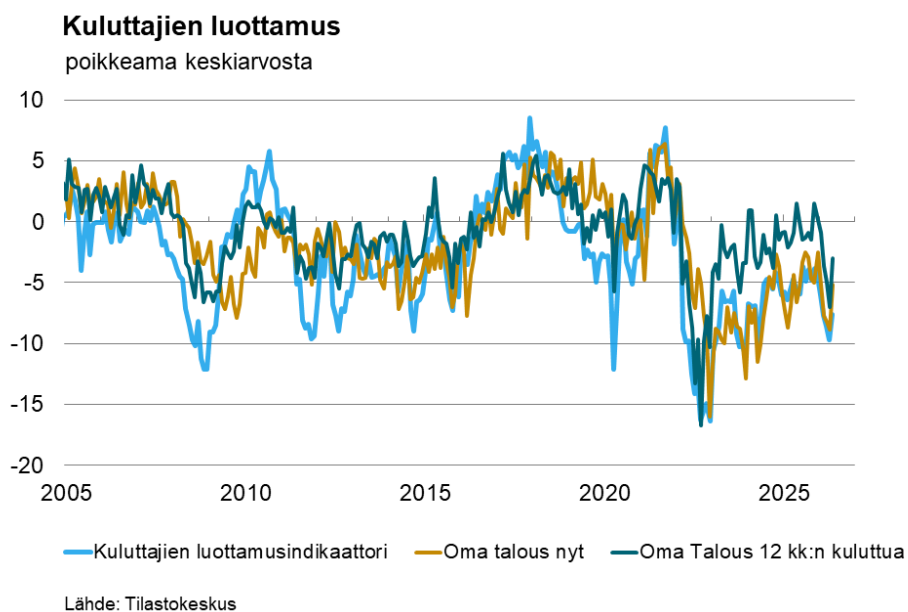
Yksityinen kulutus kasvoi vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä 0,9 prosenttia edelliseen neljännekseen verrattuna. Kasvu tuli pääosin lyhytikäisten tavaroiden kulutuksesta, jota puolestaan nosti tammi-helmikuun kovien pakkasten aiheuttama ennätysasuuri sähkön kulutus. On hyvin todennäköistä, että lyhytikäisten tavaroiden kulutus laskee toisella neljänneksellä, jolloin yksityisen kulutuksen kasvukin tulee hidastumaan selvästi.

Yksityisen kulutuksen näkymät ovat pysyneet pääosin vaimeina, mutta joitain positiivisiakin merkkejä on ilmaantunut. Kuluttajien luottamus on alkuvuonna jälleen laskenut ja työmarkkinoiden tilanne on pysynyt huolestuttavan heikkona. Iranin sodan aiheuttama energiahintojen nousu hidastaa kotitalouksien reaalitulojen kasvua kuluvana vuonna, mutta ostovoiman arvioidaan silti kasvavan vajaan prosentin sopimusalkojen korotusten sekä ansiotuloerotuksen kevennyksen myötä. Euribor-korot ovat kääntyneet jälleen nousuun, mikä heikentää erityisesti asuntovelallisten kotitalouksien tilannetta. Toisaalta vähittäiskaupan myynti on kasvanut selvästi tammi-huhtikuun aikana. Yksityisen kulutuksen arvioidaan kasvavan 0,8 prosenttia tänä vuonna.

Vuonna 2027 yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu työllisyystilanteen kohen-tuessa ja työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten nostaessa käytettävissä olevia tuloja. Korkotason ei ennusteta nousevan enää merkittävästi vuonna 2027. Säästämisasteen arvioidaan laskevan vuonna 2028 kulutuksen kasvaessa tuloja nopeammin.

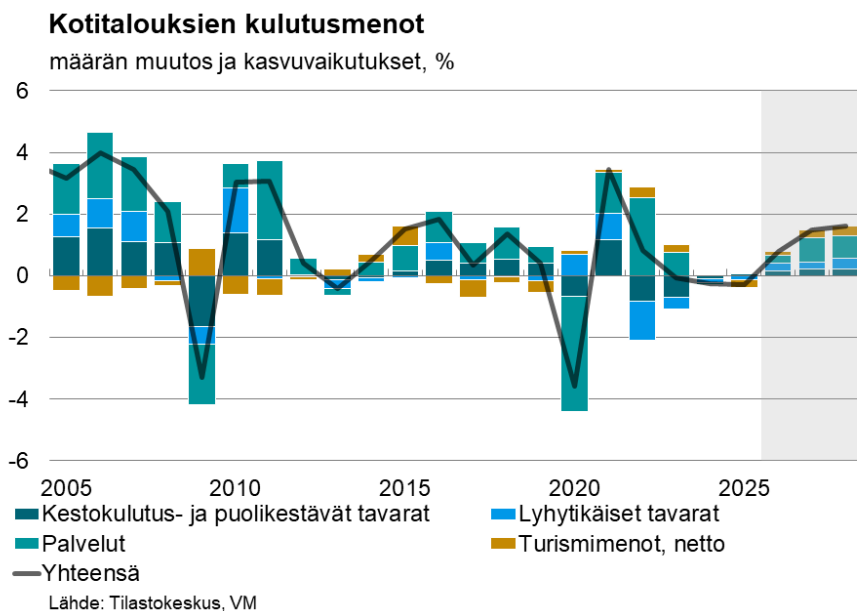
Yksityisen kulutuksen hintojen arvioidaan nousevan 2,5 prosenttia vuonna 2026 Iranin sodan nostaessa energian hintoja. Hintojen nousun arvioidaan hidastuvan 1,6 prosenttiin vuonna 2027 energiahintojen laskiessa.

Keskeiset riskit ennusteessa liittyvät Iranin sodan pitkittymiseen ja työllisyyden kehitykseen. Jos Hormuzinsalmi pysyy suljettuna kesän jälkeenkin, voi hintojen ja korkojen nousu olla ennustettua nopeampaa ja pitkäkestoisempaa. Mikäli työllisyys ei ensi vuonnakaan käänny kasvuun, jäävät kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ennustettua matalammiksi. Molemmissa tapauksissa yksityisen kulutuksen kasvu voi jäädä ennustettua hitaammaksi.

Kuluttajien luottamus laski alkuvuonna selvästi sekä oman talouden että Suomen talouden osalta. Laskuun ovat voineet vaikuttaa muun muassa tammi-helmikuun korkeat sähkön hinnat sekä Iranin sota. Kuluttajien luottamusta on lisäksi jo pitkään painanut suureksi koettu työttömyyden uhka.

Myös julkisen talouden tehdyt ja tulevat sopeutustoimet ovat voineet heikentää kuluttajien luottamusta ja lisätä säästämistä, sillä vaikka ylempien toimihenkilöiden ja yrittäjien luottamus on jo palautunut Venäjän hyökkäystä edeltävälle tasolle, on sosiaalietuuksia saavien ryhmien, kuten opiskelijoiden ja työntekijöiden luottamus puolestaan pysynyt keskimääräistä heikompana.

Kestokulutustavaroiden kulutus laski vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä, ja kuluttajien aikeet kestokulutustavaroiden ostamiseen ovat pysyneet keskimääräistä alempana. Henkilöautojen ensirekisteröinnit ovat pysyneet matalalla tasolla alkuvuonna 2026, eikä käytettyjen autojen kauppakaan ole enää kasvanut. Kestokulutustavaroiden kulutuksen ei arvioida kasvavan vuonna 2026.

Puolikestävien tavaroiden, kuten vaatteiden ja jalkineiden kulutus, sen sijaan on kääntynyt kasvuun, mikä näkyy myös vähittäiskaupan myynnin kasvuna. Puolikestävien tavaroiden kulutuksen arvioidaan kasvavan noin 2 prosenttia kuluvana vuonna.

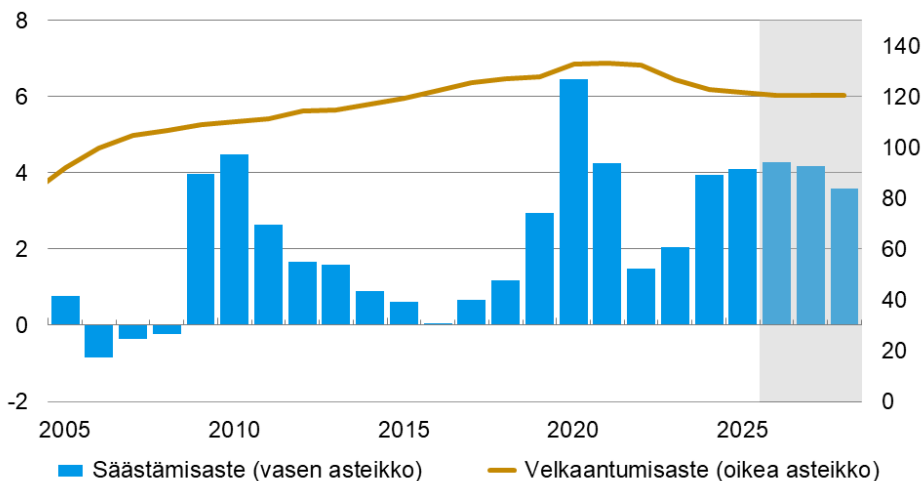
Lyhytikäisten tavaroiden, kuten elintarvikkeiden, energian ja polttoaineiden kulutuksen volyymi nousi 2,4 prosenttia vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Tammiukuussa Suomen sähkönkulutus nousi kaikkien aikojen ennätystasolle ja sähköä

kului vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 17 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin (Lähde: Energiateollisuus, sähkön kulutus pois lukien teollisuuskulutus). Huhtikuussa sähkön kulutus on palautunut lähemmäksi normaalitasoa, joten lyhytikäisten tavaroiden kulutuksen kasvu hyytyy toisella neljänneksellä. Iranin sodan arvioidaan nostavan energian hintoja selvästi tänä vuonna, mikä puolestaan voi vähentää kotitalouksien polttoaineiden kulutusta. Lyhytikäisten tavaroiden kulutuksen arvioidaan kasvavan noin prosentin vuonna 2026.

Palveluiden kulutus ei kasvanut vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Reaalitulojen lievän nousun odotetaan kuitenkin loppuvuonna näkyvän palveluiden kulutuksessa, jonka arvioidaan kasvavan puoli prosenttia vuonna 2026. Ensi vuonna palveluiden kulutuksen kasvu nopeutuu työllisyyden ja reaalitulojen kasvun myötä.

Kotitalouksien säästäminen ja velkaantuminen

osuus käytettävissä olevista tuloista, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Kotitalouksien nettosäästämisaste nousi 4,1 prosenttiin vuonna 2025. Säästäminen oli viime vuonna samalla tasolla kuin finanssikriisin aikaan vuosina 2009–2010 tai toisena koronavuonna 2021.

Iranin sodan takia geopoliittinen tilanne ja maailmantalous pysyvät epävakaina tänäkin vuonna, eikä säästämisasteen odoteta merkittävästi laskevan vuonna 2026. Työllisyystilanteen parantuessa säästämisaste laskee vähitellen ennustejakson loppua kohden, vaikkakin sen arvioidaan edelleen jäävän keskimääräistä korkeammaksi.

Kotitalouksien velkaantumisaste laski 121,6 prosenttiin viime vuonna. Kotitalouksien nostamien uusien asuntolainojen arvo ei ole alkuvuonna kääntynyt kasvuun ja kotitalouksien lainakanta on pysynyt vakaana viimeisten 12 kuukauden ajan. Velkaantumisasteen arvioidaan laskevan tänä vuonna noin 120 prosenttiin, kun lainakanta kasvaa käytettävissä olevien tuloja hitaammin. Velkaantumisasteen arvioidaan pysyvän noin 120 prosentin tasolla myös vuosina 2027–2028, lainakanan kasvaessa samaa tahtia käytettävissä olevien tulojen kanssa.

Julkinen kulutus supistui vuonna 2025 0,2 prosenttia. Kehitystä selittivät erityisesti hallituksen sopeutustoimet sekä kuntien ja hyvinvointialueiden omat talouden tasapainottoimet, jotka hillitsivät kulutusmenojen kasvua.

Lähivuosina julkisen kulutuksen kehitykseen vaikuttavat erisuuntaiset tekijät. Väestön ikääntyminen lisää sosiaali- ja terveystalouden kysyntää, ja puolustusmenojen kasvu kasvattaa osaltaan julkista kulutusta. Samalla hallituksen ja paikallishallinnon sopeutustoimet hillitsevät kulutuksen kasvua. Kokonaisuutena julkinen kulutus supistuu vielä vuonna 2026 arviolta 0,3 prosenttia. Ennuste sisältää paikallishallinnon omia sopeutustoimia kuluvalle vuodelle yhteensä noin 0,4 miljardia euroa.

Julkisen kulutuksen kehitys eriytyy sektoreittain. Hyvinvointialueilla kulutusta lisää väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu. Kunnissa palvelutarve puolestaan vähenee nuorempien ikäluokkien pienentyessä, mikä hillitsee kulutuksen volyymin kasvua. Tämä tasapainottaa osaltaan koko julkisen kulutuksen kehitystä.

Vuonna 2027 julkinen kulutus kääntyy loivaan, noin 0,1 prosentin kasvuun sopeutustoimien vaikutusten vähentyessä. Kasvu kiihtyy noin 0,9 prosenttiin vuonna 2028 erityisesti puolustusmenojen kasvun vauhdittamana.

Julkisen kulutuksen volyymi supistuu vielä kuluvana vuonna, mutta kulutuksen arvo kasvaa koko ennustejakson ajan hintojen nousun seurauksena. Julkisen kulutuksen hinnat nousevat keskimäärin noin 3 prosenttia vuodessa. Julkisten alojen palkankorotukset lisäävät kustannuksia erityisesti paikallishallinnossa, jossa

ansiokehitys ylittää lähivuosina yleisen työmarkkinalinjan. Lisäksi Lähi-idän kriisin aiheuttama energian hinnan nousu kiihdyttää inflaatiota, mikä lisää julkisen talouden kustannuspaineita.

Taulukko 10. Kulutus

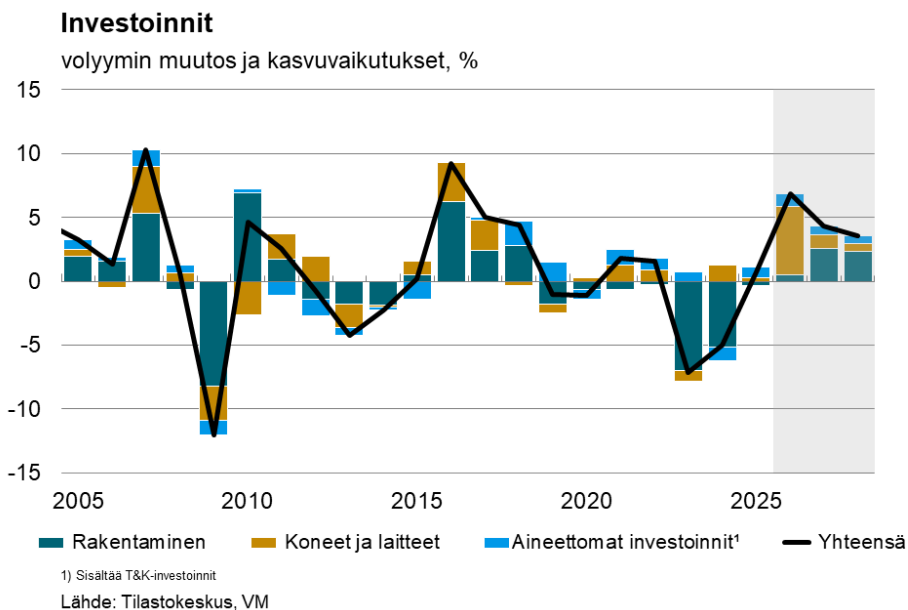
	2024	2025	2026*	2027*	2028*	Osuus vuonna 2025
Volyymin muutos, %						
Yksityinen kulutus	-0,2	-0,3	0,8	1,5	1,6	100,0
kotitaloudet	-0,3	-0,3	0,8	1,5	1,6	96,0
kestokulutustavarat	-1,7	0,3	0,0	2,1	1,8	6,9
puolikestävät kulutustavarat	0,0	0,7	2,3	1,2	1,7	6,9
lyhytikäiset tavarat	-0,5	-0,6	1,1	1,0	1,5	28,8
palvelut	-0,1	0,0	0,5	1,7	1,6	53,4
voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kulutus	1,8	-1,4	1,0	1,0	1,2	3,6
Julkinen kulutus	2,0	-0,2	-0,3	0,1	0,9	
Kulutus yhteensä	0,5	-0,3	0,4	1,0	1,3	
Muutos, %						
Yksityisen kulutuksen hinta	1,0	1,1	2,5	1,6	2,0	
Julkisen kulutuksen hinta	0,7	1,8	3,2	3,3	3,4	
Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo	2,9	1,0	3,4	3,1	3,0	
Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalitytulo	1,8	-0,1	0,9	1,4	1,0	
Prosenttia						
Kulutuksen suhde bruttokansantuotteeseen (käypiin hintoihin)	77,2	76,8	76,6	76,2	75,9	
Kotitalouksien säästämistä	3,9	4,1	4,3	4,2	3,6	
Kotitalouksien velkaantumista ¹	122,8	121,6	120,5	120,5	120,5	

¹ Kotitalouksien velat vuoden lopussa suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin.

1.6 Investoinnit

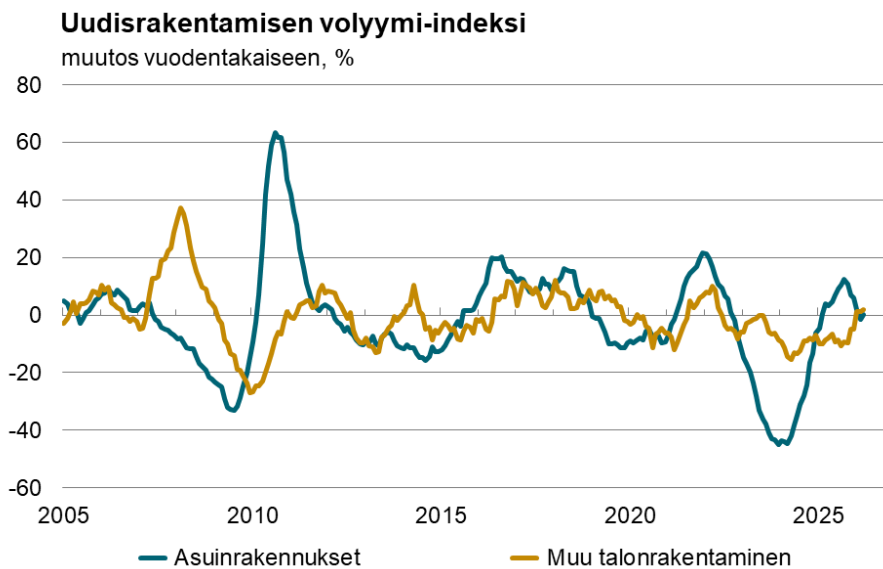
Puolustushankintojen ajoitukset antavat kone- ja laiteinvestoinneille poikkeuksellisen, yli 20 prosentin kasvusysäyksen. Rakennusalalla näkymät ovat sen sijaan kaksijakoiset. Muu kuin asuntorakentaminen piristyy jo selvästi, mutta asuinrakentamisen kasvu antaa odottaa itseään ensi vuoteen. Vaikka taloudessa on myönteisiä signaaleja, investointiympäristöä synkistävät edelleen geopolitiittiset kriisit, kuluttajaluottamuksen hauraus ja korkonäkymien tuoma epävarmuus.

Investointien voimakkaan kasvun ennustetaan jatkuvan koko ennustejakson ajan. Julkisten puolustusmenojen lisäksi investointipohjaa vahvistavat T&K-panostukset sekä teollisuuden vihreä siirtymä. Rakentamisen palautumista jarruttavat kuitenkin ulkoiset riskit. Erityisesti Lähi-idän ja Hormuzinsalmen kriisin pitkittämä energiasokki pitää inflaatiopaineet kohonneina, mikä heijastuu suoraan kuluttajien varovaisuutena ja tekee korkoriskien hallinnasta yrityksille haastavaa.

Rakentamisen kokonaisvolyymi supistui vielä vuonna 2025, vaikka loppuvuoden indikaattoreissa näkyi jo varovaisia valonpilkahduksia. Erityisesti asuinrakennusinvestoinnit ovat vajonneet poikkeuksellisen alas. Asuntoaloitusten määrä on pudonnut yli 60 prosenttia vuoden 2021 huipputasolta, ja uusien asuntojen osuus koko rakentamisen rahamäärästä on puolittunut 11 prosenttiin vuonna 2025. Markkinaehtoisen tuotannon sakatessa painopiste siirtyi valtion tukemaan tuotantoon, jonka määrä kuitenkin vähentyy tuntuvasti tästä vuodesta alkaen korkotukilainojen myöntövaltuuksien supistusten vuoksi. Elpymistä jarruttavat yhä asuntojen ylitarjonta, uusien myymättömien asuntojen suuri varasto sekä uusien ja käytettyjen asuntojen huomattava hintaero. Käytettyjen osakeasuntojen hintojen odotetaan laskevan vuositason keskiarvona vielä jonkin verran vuonna 2026. Vaikka asuntoja aloitetaan kappalemääräisesti vähän, tuotannon reaalista volyymia tukee asuntojen keskikoon suurentuminen, koska nykyisin rakenteilla olevat ja valmistuvat asunnot ovat neliömääriltään viime vuosia suurempia. Asuntotuotannon ennustetaan supistuvan vielä vuonna 2026, mutta kääntyvän selvään kasvuun ensi vuonna ja kiihtyvän edelleen vuonna 2028.

Asuntomarkkinoiden kuoppaa on tasoittanut toimitilarakentaminen, jonka volyymi on säilynyt huomattavasti vakaampana. Tämän sektorin ehdoton ydin on parhailaan datakeskusten nousemisen poikkeuksellinen buumi, minkä lisäksi teollisuushankkeissa on nähtävissä selvää piristymistä. Lisäpotkua investointeihin tuovat puolustus- ja huoltovarmuushankkeiden merkittävä kasvu sekä niihin liittyvät erilaiset rakennus- ja infrahankkeet. Toimitilarakentamisen ennustetaan kasvavan kuluvana vuonna reippaasti, ja laajojen uuden energiateknologian hankkeiden vauhdittamana kasvun odotetaan kiihtyvän entisestään ensi vuonna.

Lähde: Tilastokeskus

Maa- ja vesirakentamisen suhdannetta painavat tällä hetkellä useat samanaikaiset jarrutekijät, joista näkyvin on maatuulivoimainvestointien selvä tasaantuminen aiempien vuosien huippulukemista. Infrarakentamiseen heijastuu suoraan myös asuntotuotannon pitkittynyt alavire, sillä uusien asuinalueiden puuttuminen minoi pohjarakentamisen sekä uuden kunnallistekniikan ja katuverkoston tarpeen. Tilannetta vaikeuttavat entisestään julkisen sektorin tiukat talousraamit, joiden vuoksi sekä valtion että kuntien uusia väylähankkeita joudutaan siirtämään eteenpäin. Kun tähän lisätään korkeana pysynyt kustannustaso, julkisten tilaajien budjetit riittävät entistä huonommin teiden tavanomaiseen ylläpitoon ja päällystämiseen. Näiden moninaisten haasteiden seurauksena maarakennusalan volyymin kasvun ennakoitaan hidastuvan vuonna 2026 ja jäävän pariin prosenttiin.

Parina seuraavana vuotena (2027–2028) maa- ja vesirakentamisen ennustetaan hidastuvan hieman mutta pysyvän silti pienessä kasvussa. Tätä myönteistä kehitystä pitävät yllä erityisesti energiasiiirtymän edellyttämät suurinvestoinnit, kuten sähkökantaverkon vahvistamiset, teollisen mittaluokan aurinkovoimapuistot sekä datakeskusrakentamisen jatkuminen hyvällä tasolla. Lisäksi asuntomarkkinoiden asteittainen toipuminen luo viiveellä uutta kysyntää perusinfrale, minkä ohella Nato-jäsenyyden tuomat puolustushallinnon ja turvallisuusinfrastruktuurin tarpeet tukevat osaltaan alan maltillista kasvu-uraa.

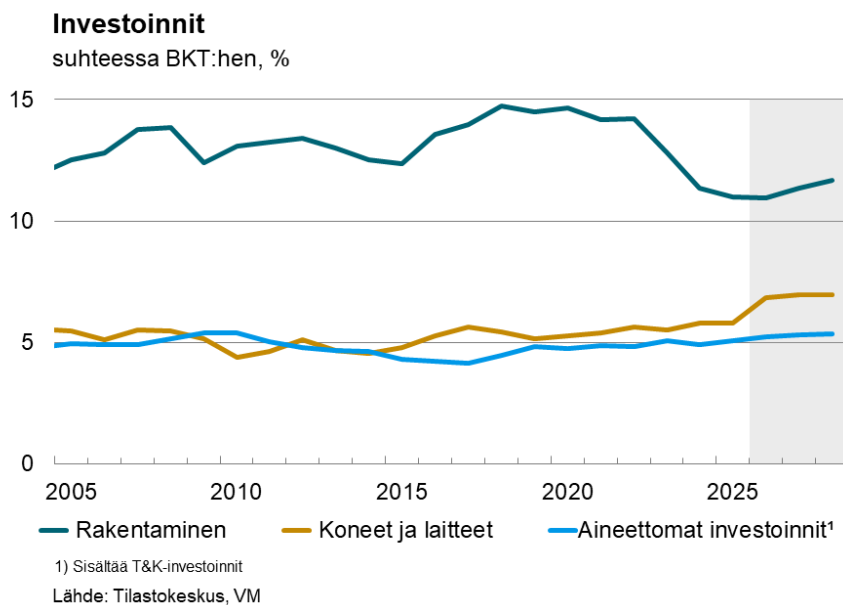
Kone- ja laiteinvestointeja vauhdittavat tällä hetkellä merkittävästi energiasiirtymä sekä muuttunut geopolittinen toimintaympäristö. Puhtaan ja huoltovarmennetun energian saatavuus on tehnyt Suomesta vetovoimaisen kohteen uusille teollisille hankkeille, mikä lisää laitteistojen kysyntää. Lähivuosien kokonaiskuvaa hallitsevat silti julkisen sektorin puolustusmenot. Investointien ennustetaan loikkaavan vuonna 2026 noin 20 prosentin kasvuun, mikä selittyy F-35-hävittäjähankeisiin liittyvien kirjausten ajoituksella. Tätä poikkeuksellista piikkiä tukevat taustalla teollisuuden vihreä siirtymä sekä datakeskusten vaatimat mittavat laitehankinnat.

Aineettomien investointien kehitys jatkuu vakaalla kasvu-uraa tutkimus- ja kehityspanostusten (T&K) vetämänä. Julkisen ja yksityisen sektorin toimintaa kirittää Suomen strateginen tavoite nostaa T&K-menot neljän prosentin osuuteen suhteessa BKT:hen vuoteen 2030 mennessä. Tätä pitkäjänteistä kehitystä turvataan lakisääteisellä T&K-rahoituksella, minkä lisäksi yrityksiä kannustetaan investointeihin verokannustimilla sekä EU-tason innovaatorahoituksella. T&K-toiminnan ohella aineettoman varallisuuden eriin tuovat merkittävää lisäystä datakeskushankkeisiin liittyvät laajat ohjelmistoinvestoinnit.

Julkiset investoinnit kasvavat noin 25 prosenttia tänä vuonna. Nopeaan kasvuun vaikuttavat erityisesti valtionhallinnon puolustukseen ja turvallisuuteen liittyvät hankinnat. Lisäksi edellä mainittu T&K-rahoituslaki kasvattaa valtionhallinnon investointeja tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Tämän vuoden investointien kasvua vauhdittavat ilmavoimien monitoimihävittäjien ensimmäiset toimitukset. Toimitusten odotetaan jatkuvan usean vuoden ajan, mikä ylläpitää investointitasoa yhdessä muiden puolustusinvestointien kanssa. Paikallishallinnon investointinäkyvät vaihtelevat alueittain merkittävästi. Kasvukeskuksissa investointipaineet pysyvät korkeina, mikä ylläpitää kuntasektorin investointien määrää. Toisaalta kohonneet rahoituskustannukset ja kuntatalouden haasteet voivat hidastaa investointien toteutumista. Hyvinvointialueilla investoinnit kohdistuvat erityisesti palveluverkkoon, rakennuksiin ja ICT-järjestelmiin, ja niiden arvioidaan kasvavan etenkin vuonna 2026.

Julkisten investointien kehitykseen vaikuttavat keskeisesti hallituksen päätökset. Suurten hankkeiden ja toimitusten ajoitus voi aiheuttaa vaihtelua investointien määrässä ennustejakson aikana. Lisäksi puolustushankintojen jakautuminen investointeihin ja kulutukseen voi poiketa arvioidusta.

Taulukko 11. Kiinteät investoinnit pääomatavaratyypeittäin

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	Osuus vuonna 2025
Volyymin muutos, %						
Talorakennukset	-9,5	-1,8	0,8	6,5	5,7	41,9
asuinrakennukset	-17,7	0,4	-3,0	5,0	7,5	20,1
muut talorakennukset	1,1	-4,0	5,0	8,0	4,0	20,5
Maa- ja vesirakennukset	-8,9	4,1	2,0	1,0	1,0	9,5
Koneet ja laitteet	5,3	0,9	20,0	3,5	2,0	26,3
Aineettomat investoinnit ¹	-5,1	3,9	4,5	3,0	3,0	22,3
Yhteensä	-5,0	0,8	6,9	4,3	3,6	100,0
yksityiset	-8,2	0,4	2,4	6,3	4,4	79,9
julkiset	10,2	2,3	24,5	-2,1	0,9	20,1
Investointien hinta, yhteensä	0,3	-0,1	2,0	2,0	2,2	
Investointien osuus BKT:sta (käypiin hintoihin), %						
Kiinteät investoinnit	22,1	21,8	23,0	23,6	24,0	
yksityiset	17,6	17,4	17,6	18,4	18,8	
julkiset	4,4	4,5	5,5	5,3	5,2	

¹ Sisältää myös T&K-investoinnit.

1.7 Kotimainen tuotanto

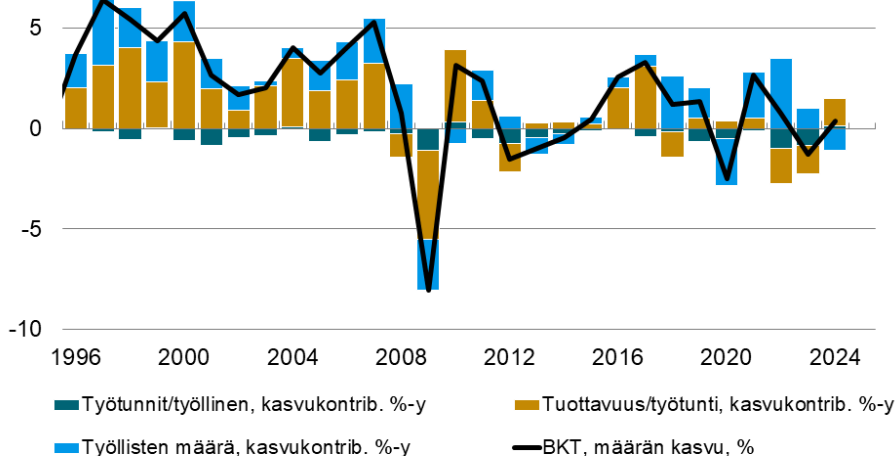
1.7.1 BKT ja tuottavuus

Kokonaistuotannon kasvu nopeutuu. Kiihtyminen on seurausta teollisuuden kasvun jatkumisesta ja erityisesti rakentamisen sekä palveluiden kohenevasta kehityksestä.

Tammi-maaliskuussa koko talouden arvonlisäys kasvoi 0,9 prosenttia edellisestä vuodesta, selvästi nopeammin kuin vuonna 2025 keskimäärin. Kasvu oli laaja-alaista, sillä päätoimialoista vain alkutuotanto supistui. Rakentamisen arvonlisäys kasvoi ensimmäistä kertaa 15 vuosineljänneksen ja kasvu oli päätoimialoista nopeinta. Rakentamisen arvonlisäyksen taso on kuitenkin runsaat 22 prosenttia pienempi kuin edellisessä huipussa vuonna 2018.

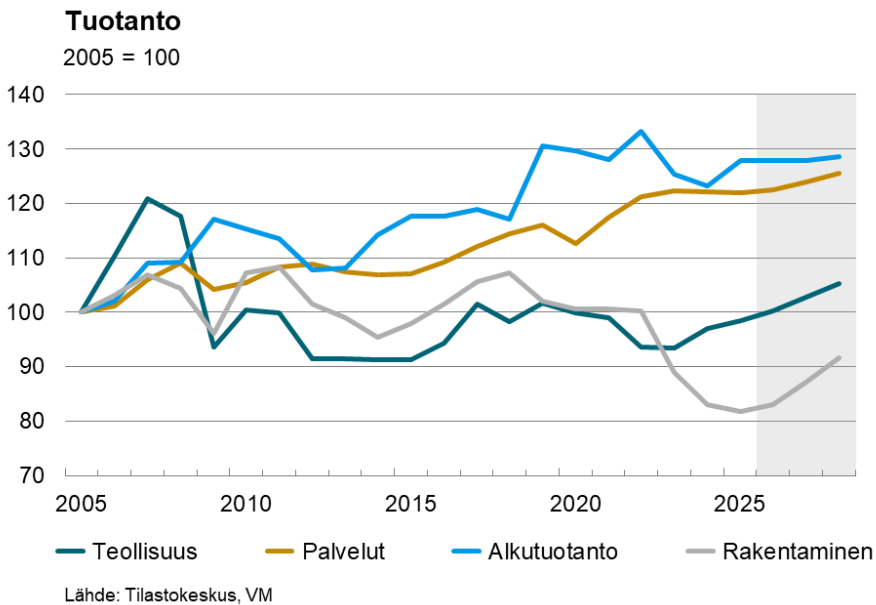
Talouden tuottavuuskehitys on ollut heikkoa viime vuosina. Vuosina 2021–2025 arvonlisäys työtuntia kohti koheni keskimäärin 0,2 prosenttia. Erityisesti rakentamisen ja teollisuuden aloilla tuottavuus keskimäärin heikkeni ja palvelualoilla hieman koheni. Vuosina 2026–2028 tuottavuuden arvioidaan kasvavan keskimäärin vajaan prosentin vuodessa, kun talouskasvu käynnistyy. Tuottavuuden odotetaan kohenevan kaikilla päätoimialoilla alkutuotantoa lukuun ottamatta.

BKT:n kasvu jaettuna työllisiin, tunteihin ja tuottavuuteen

Lähde: Tilastokeskus

Kokonaistuotannon kasvunäkymät vuodelle 2026 ovat vaatimattomat, sillä Lähi-idän kriisi varjostaa maailmantalouden kehitystä ja Suomelle tärkeää vientikysyntää. Lisäksi kulutuskysyntä kotimaassa on vaimeaa. Kokonaisarvonlisäys kasvaa tänä vuonna vajaan prosentin. Teollisuustuotanto hyötty tilaukkanan elpymisestä ja rakentaminen muun kuin asuinrakentamisen elpymisestä. Muilla toimialoilla kysyntä on edelleen niin vaatimatonta, että kasvu jää tänä vuonna niukaksi.

Vuonna 2027 rakentaminen nousee keskeiseksi talouskasvun vauhdittajaksi, kun koheneva luottamus sekä patoutunut kysyntä lisäävät alan tuotantoa. Myös palvelujen tuotanto kasvaa nopeammin kulutuskysynnän ansiosta. Vuosina 2027–2028 kokonaistuotannon kasvuvauhdiksi arvioidaan runsaat puolitoista prosenttia vuodessa, mikä on merkittävästi enemmän kuin 2010-luvun keskimääräinen kasvuvauhti.

1.7.2 Toimialat

Teollisuuden kausitasoitettu tuotanto on ollut kasvusuunnassa alkuvuonna. Tuotanto kasvoi vuoden alussa verrattuna edellisvuoden vastaaviin vertailukuukausiin. Huhtikuulle ulottuvien tilastojen perusteella kasvua on kertynyt lähes kaikille päätoimialoille. Myös teollisuuden liikevaihto on ollut kasvussa alkuvuonna päätoimialoilla. Tehdasteollisuuden arvonlisäys kasvoi vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä. Teollisuuden alkuvuoden kasvu on seurailut kansainvälistä kehitystä, jossa teollisuuden tuotantonäkymien arvioidaan jatkuneen hyvänä useissa maissa vielä Hormuzinsalmen sulkeutumisen jälkeen. Energian ja raaka-aineiden hintojen nousu kuitenkin heikentävät arvonlisää ja erityisesti energiaintensiivisten toimialojen näkymiä ennustejaksolla.

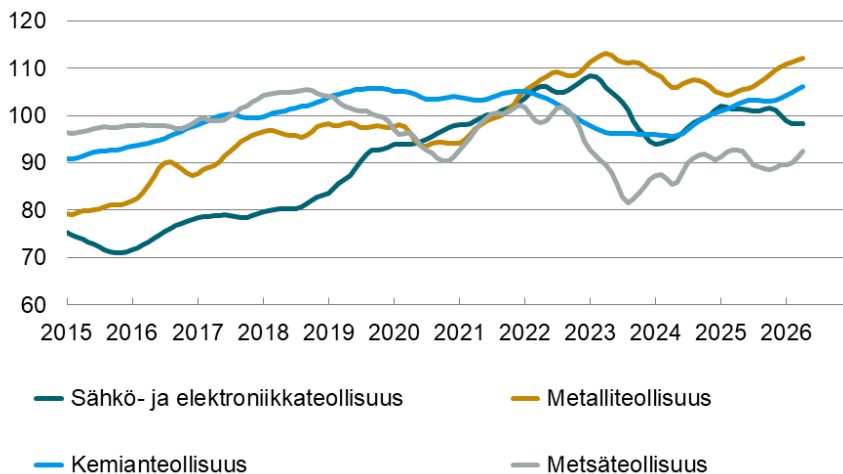
Metalliteollisuuden näkymät ovat teollisuuden päätoimialoista positiivisimmat. Metalliteollisuuden tuotannon volyymi-indeksi on ollut hyvässä kasvussa ja uusia tilauksia on tullut hyvin. Liikevaihto on myös kehittynyt myönteisesti. Vuoden 2026 alussa arvonlisäys pysyi lähes ennallaan sekä edelliseen neljännekseen että vuodentakaiseen verrattuna. Hyvä tilauskanta tukee alan näkymiä Hormuzinsalmen sulun jatkumisesta huolimatta ja telakkateollisuuden tilaukset, jotka jatkuvat ennusteen keskipitkälle aikavälille asti, tukevat toimialan kehitystä koko ennustejakson ajan.

Kemianteollisuuden arvonlisäys kasvoi alkuvuonna. Kevään aikana kemianteollisuuden volyymi-indeksi ja liikevaihto kasvoivat voimakkaasti ja vienti kehittyi hyvin. Vientiä kasvatti lääketeollisuuden tuotteiden viennin kova kasvu ja näkymä lääketeollisuudessa jatkuu hyvänä. Muuten kemianteollisuuden näkymiä painaa öljyn ja kaasun sekä joidenkin raaka-aineiden hintojen kasvu ja saatavuuden heikkeneminen, jotka lisäävät alalla tuotantokustannuksia ja heikentävät kysyntää.

Metsäteollisuuden arvonlisäys kasvoi vuoden 2026 alussa edellisestä neljänneksestä oltuaan laskussa vuoden 2025 puolivälistä. Lisäksi tuotantomäärät ja viennin arvo laskivat vuoden takaisesta. Heikon ensimmäisen neljänneksen jälkeen vuoden 2026 näkymät metsäteollisuudelle ovat haastavat. Energiaintensiivisenä toimialana energian hinnan nousu sekä kuljetusten ja raaka-aineiden hintojen kasvu vaikuttavat alan kustannuksiin ja epävarmuus hidastaa globaalin kysynnän elpymistä. Paperin sekä paperi- ja kartonkituotteiden valmistuksen toimialalla uudet tilaukset ovat kuitenkin olleet kasvussa kevään aikana.

Teollisuustuotannon volyymi-indeksi toimialoittain

2021 = 100, trendi

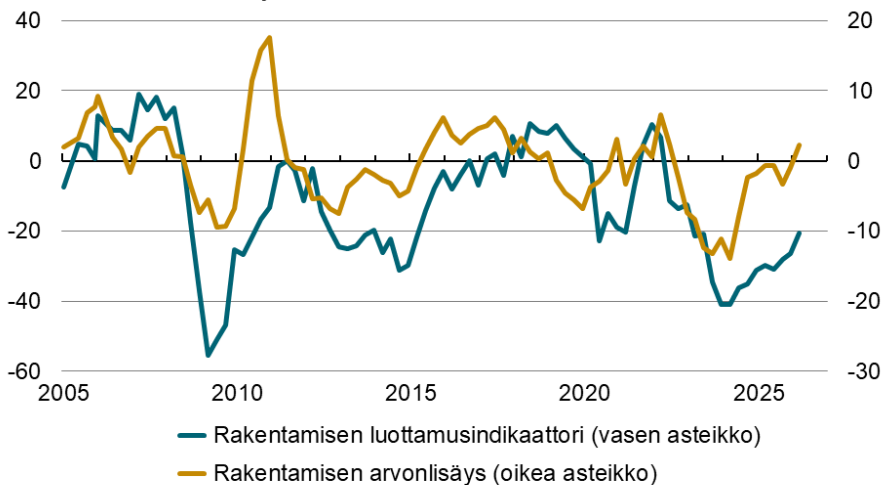

Lähde: Tilastokeskus

Vaikka rakennusalan synkin suhdannevaihe on jo takana, on toiminnan elpyminen verkkaisen varovaista ja asuntomarkkinatilanne edelleen poikkeuksellisen vaisu. Kuluvana vuonna rakentamisen tuottaman arvonlisäyksen odotetaan kasvavan vasta maltillisesti. Tämä johtuu asuntomarkkinoiden pitkittyneestä kuopasta, jossa alhaiset aloitusmäärät ja valmiiden myymättömien kohteiden varasto jarruttavat kehitystä. Alan lyhyen aikavälin kehitystä pitääkin pinnalla muu talorakentaminen, jossa datakeskusten vahva rakentamisbuumi sekä teollisuuden investoinnit tuovat kaivattua tukea. Lähivuosina alan arvonlisäyksen kasvun ennustetaan kuitenkin vauhdittuvan merkittävästi, kun asuntomarkkinat vähitellen toipuvat ja sähköverkkojen sekä energiasiirtymän investoinnit jatkavat kasvuaan.

Rakentamisen luottamus ja tuotanto

kausitasoitettu saldo ja muutos vuodentakaiseen, %

Lähde: Tilastokeskus, Euroopan komissio

Kaupan myynnin määrän trendi on alkuvuonna kääntynyt kasvuun sekä tukku- että vähittäiskaupassa, ja kaupan arvonlisäys kasvoikin kolme prosenttia vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä. Vähittäiskaupan luottamusindikaattori oli touko-kuussa selvästi keskiarvonsa yläpuolella (saldoluku 10, keskiarvon ollessa -2), eikä edes Iranin sota ole heikentänyt kaupan luottamusta.

Palveluiden luottamus ja tuotanto

kausitasoitettu saldo ja muutos vuodentakaiseen, %

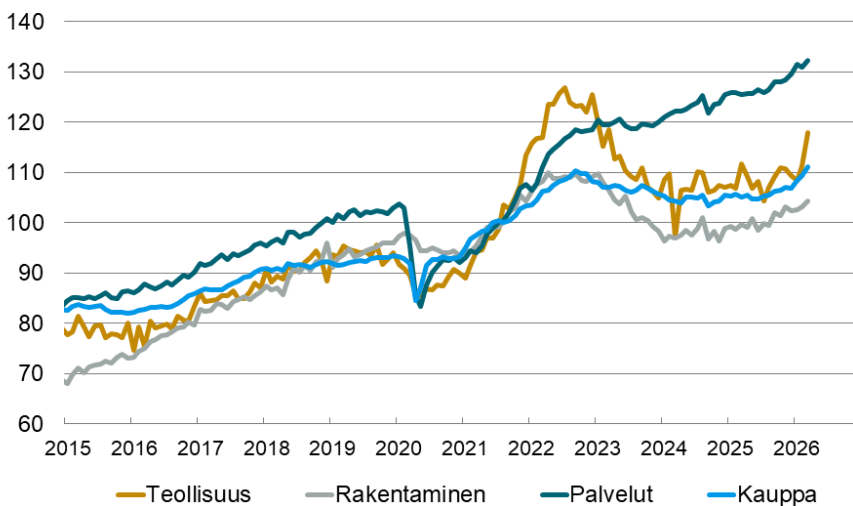
Lähde: Tilastokeskus, Euroopan komissio

Palveluiden volyymi on alkuvuonna kasvanut noin prosentin vuoden takaiseen verrattuna. Kasvussa ovat olleet etenkin kiinteistöalan, kuljetuksen ja varastoinnin sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminnan palvelut. Toisaalta rahoitus- ja vakuutustoiminnan arvonlisäys on laskenut selvästi. Palvelualojen luottamusindikaattori oli toukokuussa 2026 edelleen hieman keskimääräistä heikommalla tasolla (saldolukema 4, keskiarvon ollessa 11), mutta kuitenkin nollan yläpuolella.

Vuonna 2026 palveluiden arvonlisäyksen (ml. kauppa ja julkiset palvelut) arvioidaan kasvavan puoli prosenttia, kun julkisten palveluiden arvonlisäys laskee edelleen ja yksityisten palveluiden arvonlisäys kasvaa noin prosentin. Vuonna 2027 palvelut kasvavat 1,2 prosenttia, kun suhdannetilanteen paraneminen teollisuudessa ja rakentamisessa lisää yksityisten palvelujen kysyntää.

Päätoimialojen liikevaihdon kehitys

2021 = 100, kausitasoitettu

Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 12. Tuotanto toimialoittain

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	Osuus vuonna 2025 ¹
Volyymin muutos, %						
Teollisuus	3,8	1,6	1,8	2,4	2,4	20,4
Rakentaminen	-6,7	-1,4	1,5	5,0	5,0	5,7
Maa- ja metsätalous	-1,7	3,8	0,0	0,0	0,6	2,8
Teollisuus ja rakentaminen	1,4	0,9	1,7	2,9	2,9	26,1
Palvelut	-0,1	-0,2	0,5	1,2	1,3	71,1
Tuotanto yhteensä perushintaan	0,3	0,2	0,8	1,6	1,7	100,0
Bruttokansantuote markkinahintaan	0,4	0,2	0,8	1,6	1,7	
Kansantalouden työn tuottavuus	1,2	1,4	0,8	0,9	1,1	

¹ Osuus käypähintaisesta tuotannosta perushintaan.

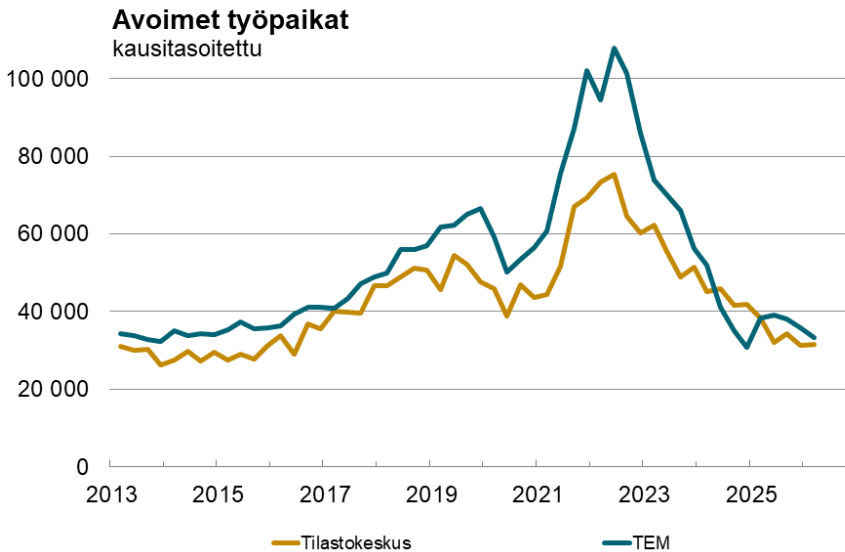
1.8 Työmarkkinat

Työmarkkinoiden käänne näyttää mahdolliselta ensi vuonna. Työttömyys jää rakenteellista tasoaan selvästi korkeammaksi vielä vuonna 2028.

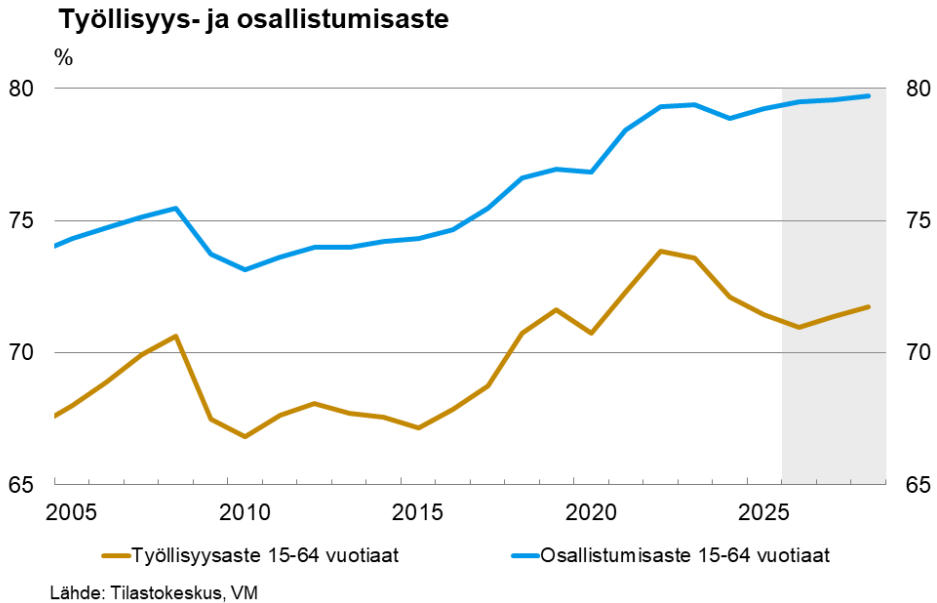
Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy yhä. Tammi-huhtikuussa työllisten määrä supistui 0,5 prosenttia, siis yhä samaa tahtia kuin vuonna 2025 keskimäärin. Työttömien lukumäärän kasvu oli alkuvuonna vain hieman hitaampaa kuin viime vuonna keskimäärin ja ylsi 13,8 prosenttiin. Työvoiman määrä kasvoi siten yhä lähes prosentin vauhtia ja työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärä supistui runsaan prosentin. Työvoimaan osallistumisaste onkin lähes historiansa korkeimmalla tasolla.

Runsaimmin työllisyys supistui alkuvuonna yksityisillä palvelualoilla ja teollisuudessa. Työllisten lukumäärä taas kasvoi eräillä kaupan, kuljetuksen ja majoitustoiminnan toimialoilla. Tehtyjen työtuntien määrä ei enää vähentynyt, joten keskimääräinen työaika työllistä kohden lisääntyi.

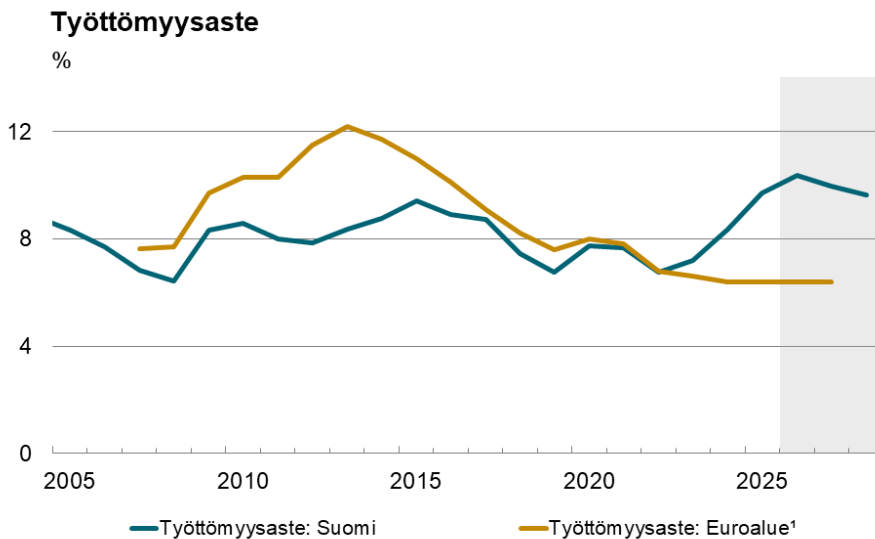
Työllisyysasteen trendi ikäluokassa 20-64 -vuotiaat oli helmikuussa 75,3 prosenttia, lähes sama kuin joulukuussa 2025. Vaimea talouskasvu ei tänä vuonna juurikaan lisää työvoiman kysyntää. Alkuvuoden heikko työllisten lukumäärän kehitys ja avoimien työpaikkojen määrän vähäisyys viittaavat työllisyyden heikon kehityksen jatkuvan. Yksityisen sektorin työllistämisaikomukset eivät ole vielä laajasti kohentuneet. Toisaalta teollisuuden uusien tilausten arvo lisääntyi alkuvuonna, joten teollisuuden työvoiman kysyntä saattaa kasvaa tänä vuonna. Elinkeinoelämän suhdannekyselyn mukaan palvelualoilla ja rakennustoiminnassa työvoimaa lisäävien yritysten määrä on vielä pienempi kuin työvoimaa vähentävien määrä. Maahanmuutto tukee osaltaan työvoiman tarjontaa, vaikka rekisterikorjausten vuoksi nettomaahanmuutto hidastuukin tänä vuonna selvästi. Työvoiman määrän kasvu taas lisää työttömien lukumäärää. Työllisten määrä supistuu tänä vuonna keskimäärin 0,4 prosenttia.

Vuosina 2027–2028 talous kasvaa nopeammin, ja työllisyys lisääntyy vuosittain keskimäärin vajaan prosentin. Kasvu on laaja-alaista, ja sitä tukevat myös hallituksen vuodesta 2024 alkaen toteuttamat työvoiman tarjontaa edistävät toimet. Työllisyysaste (20–64-vuotiaat) nousee noin 76½ prosenttiin, jääden silti selvästi vuoden 2022 78,1 prosentin huipputasoa matalammaksi. Työllisyyttä edistää myös työikäisen väestön kasvu, joka johtuu erityisesti maahanmuutosta: 20–64-vuotiaita arvioidaan olevan vuonna 2028 noin 24 000 enemmän kuin vuonna 2025.

Työttömien lukumäärä lisääntyi alkuvuonna yhä laaja-alaisesti ja runsaasti. Erityisen runsaasti lisääntyi 35–44-vuotiaiden työttömyys. Miesten työttömyys tässä ikäluokassa kaksinkertaistui. Ammattiryhmittäin työttömyyden kasvu kosketti erityisesti erityisasiantuntijoita, johtajia sekä palvelu- ja myyntiammateissa toimivia. Alkutuo-
tantaammateissa työttömyys supistui.

¹ Euroopan komission ennuste

Lähde: Euroopan komissio, Tilastokeskus, VM

Työttömyysasteen trendi nousi huhtikuussa 10,6 prosenttiin eli hieman suuremaksi kuin viime vuoden lopussa. Vuonna 2026 työttömyys kasvaa edelleen, sillä työllisten määrä vähenee ja työvoiman ulkopuolelta siirtyy väestöä työvoimaan. Eri-tyisesti julkisen palvelusektorin säästötarpeet hidastavat työllisyyden kohenemistä ja osaltaan kasvattavat työttömyyttä. Työttömyysaste nouseekin keskimäärin lähes kymmeneen ja puoleen prosenttiin. Vertailukelpoisilla tiedoilla työttömyysaste ei ole viimeisen 17 vuoden aikana ollut yhtä suurta. Työ- ja elinkeinoministeriön määritelmän mukaisia rekisteröityneitä työttömiä oli viimeksi yhtä paljon vuosina 2015–2016. Vuosina 2027–2028 talouden piristyminen auttaa vähentämään työttömyyttä, kun työvoiman kysyntä lisääntyy, mutta ammattitaitoiseen työvoimaan kohdistuvat korkeammat osaamisvaatimukset hidastavat tätä kehitystä. Vuonna 2028 työttömyysaste jää yhä selvästi yli yhdeksään prosenttiin, merkittävästi Suomen rakenteellisen työttömyyden tuona vuonna noin kahdeksaksi ja puoleksi prosentiksi arvioitua tasoa korkeammalle.

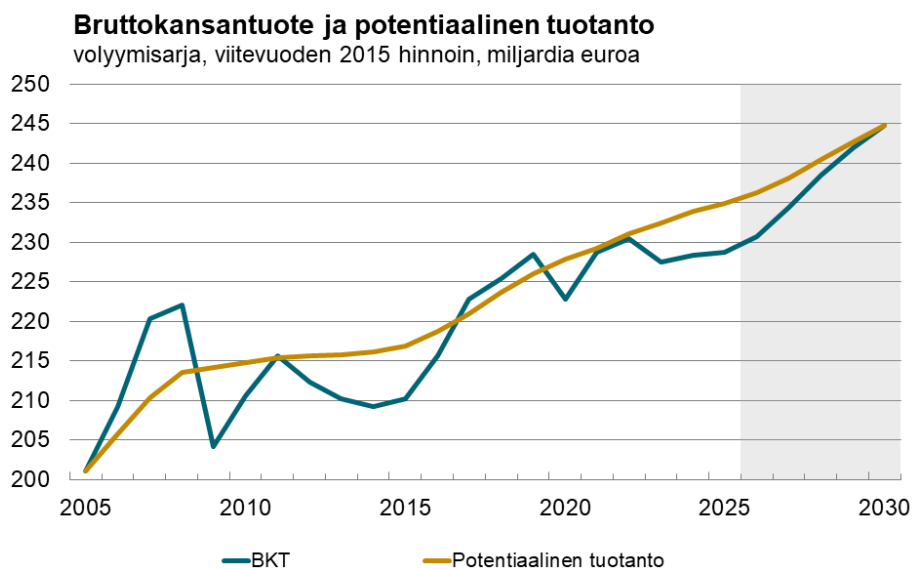
Taulukko 13. Työvoimatase

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
1 000 henkeä keskimäärin vuodessa					
Työikäinen väestö (15–74-vuotiaat)	4153	4167	4175	4183	4191
Työikäinen väestö (15–64-vuotiaat)	3473	3493	3502	3513	3520
Työvoima (15–74-vuotiaat)	2 841	2 868	2 878	2 891	2 901
Työlliset (15–74-vuotiaat)	2602	2590	2580	2603	2621
siitä 15–64-vuotiaat	2504	2495	2485	2507	2525
Työttömät (15–74-vuotiaat)	238	278	298	288	280
Määrän muutos, 1 000 henkeä					
Työikäinen väestö (15–64-vuotiaat)	31	20	9	11	7
Työlliset (15–64-vuotiaat)	-28	-9	-10	22	18
Prosenttia					
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat)	72,1	71,4	71,0	71,4	71,7
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat)	76,7	76,0	75,6	76,0	76,4
Työttömyysaste (15–74-vuotiaat)	8,4	9,7	10,4	10,0	9,7
1 000 henkeä vuoden aikana					
Maahanmuutto, netto	47	35	19	25	25

1.9 Keskipitkän aikavälin näkymät 2029–2030

Suomen talouden odotetaan kasvavan 1,5 prosenttia vuonna 2029 ja 1,2 prosenttia vuonna 2030. Työllisyysaste nousee 72,4 prosenttiin vuonna 2030. Bruttokansantuote kasvaa potentiaalista tuotantoa nopeammin tarkastelujaksolla, ja tuotantokuilu sulkeutuu vuonna 2030.

Keskipitkän aikavälin kehitysarvio perustuu arviointiin potentiaalisen tuotannon kehityksestä, sillä sen ajatellaan määrittävän talouden kasvuedellytykset suhdanneperiodin jälkeen.¹ Potentiaalinen tuotanto viittaa talouden pitkän aikavälin kasvu-uraan tai kestävään, vakaan inflaation takaavaan tuotannon tasoon, joka on saavutettavissa talouden kapasiteetin ollessa normaalikäytössä.

Lähde: VM

1 Valtiovarainministeriö käyttää potentiaalisen tuotannon ja tuotantokuilun arvioinnissa EU:n komission ja jäsenmaiden yhdessä kehittämää tuotantofunktiomenetelmää, jossa potentiaalisen tuotannon kasvu jaetaan arvioihin potentiaalisen työpanoksen, pääoman ja potentiaalisen kokonaistuottavuuden kehityksestä. Potentiaalinen tuotanto ja tuotantokuilu ovat havaitsemattomia muuttujia, joiden arviointiin liittyy epävarmuutta etenkin voimakkaan suhdannesyklin sekä tuotantorakenteen nopean muutoksen aikana.

Keskipitkällä aikavälillä Suomen talouden odotetaan kasvavan kohtalaisesti. Vuosina 2029 ja 2030 bruttokansantuotteen ennakoitaan kasvavan 1,5 ja 1,2 prosenttia vuodessa.²

Työllisyysasteen (15–64-vuotiaat) arvioidaan kohoavan 72,1 prosenttiin vuonna 2029 ja 72,4 prosenttiin vuonna 2030. Työttömyysasteen arvioidaan puolestaan laskevan maltillisesti ja työttömyyskuilun odotetaan sulkeutuvan vuonna 2030, jolloin työttömyysasteen ennakoitaan olevan 8,6 prosenttia. Kuluttajahintojen nousun arvioidaan saavuttavan Euroopan keskuspankin 2 prosentin inflaatiotavoitteen jo vuonna 2029, ja pysyvän tällä tasolla myös vuonna 2030.

Vuosina 2026–2030 potentiaalisen tuotannon arvioidaan kasvavan keskimäärin 0,8 prosenttia vuodessa. Kasvu muodostuu työpanoksen, pääomakannan ja kokonaistuottavuuden kehityksistä. Työpanoksen vaikutuksen arvioidaan olevan keskimäärin 0,1 prosenttiyksikköä vuodessa. Työpanoksen kasvukontribuutiota heikentää työllistä kohden laskettujen työtuntien kasvuvaikutuksen jo pitkään jatkunut negatiivinen kehitys. Myös työikäisen väestön positiivinen kasvuvaikutus hiipuu tarkastelujakson lopulla.

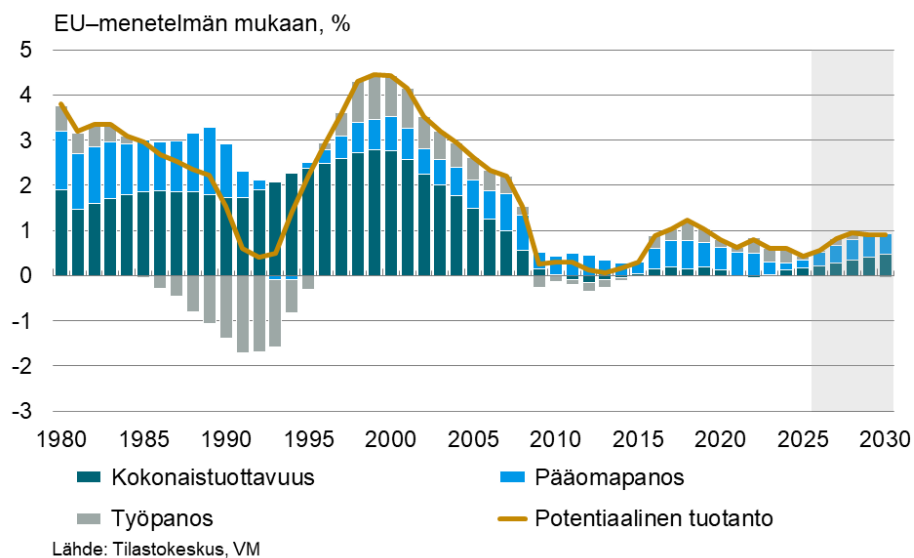
Pääomakannan kehitys tukee potentiaalisen tuotannon kasvua keskimäärin 0,4 prosenttiyksikköä vuodessa vuosina 2025–2030. Pääomakannan kasvun merkitys on ollut koko 2000-luvun ajan melko vakaa.

Kolmantena kasvun lähteenä on kokonaistuottavuus, jonka kasvun ennakoitaan vahvistuvan tarkastelujakson lopulla verrattuna 2020-luvun alkuun. Kasvu jää kuitenkin vaatimattomaksi 2000-luvun alkuvuosiin verrattuna. Hidasta kehitystä selittävät muun muassa talouden rakennemuutos, jossa korkean tuottavuuden toimialojen supistuminen ja palveluvaltaistuminen ovat alentaneet kokonaistuottavuuden kasvuvauhtia. Sama kehitys on ollut nähtävissä myös muissa kehittyneissä talouksissa, mutta Suomessa tuottavuuden kasvu on ollut erityisen hidasta. Vuosina

2 Tyypillisesti bruttokansantuotteen kasvu määräytyy keskipitkällä aikavälillä potentiaalisen tuotannon kasvun perusteella. Lähtökohtana on sovittava bruttokansantuotteen kasvu niin, että tuotantokuilu umpeutuu tarkastelujakson lopulla. Tästä perusoletuksesta voidaan kuitenkin poiketa, mikäli on selvää, että säännön noudattaminen tuottaisi epäuskottavia tuloksia. Tällöin tuotantokuilu voi tilanteen mukaan olla positiivinen tai negatiivinen.

2026–2030 kokonaistuottavuuden kasvun vaikutuksen arvioidaan olevan keskimäärin noin 0,3 prosenttiyksikköä vuodessa, kun se 2000-luvun alussa oli keskimäärin noin kaksi prosenttiyksikköä vuodessa.

Potentiaalisen tuotannon kasvu ja sen osatekijät

Taulukko 14. Keskeisiä lukuja keskipitkällä aikavälillä

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
BKT markkinahintaan, volyymin muutos, %	0,4	0,2	0,8	1,6	1,7	1,5	1,2
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	276	281	290	301	314	325	337
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,6	0,3	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	10,4	10,0	9,7	9,1	8,6
Työllisyysaste, %	72,1	71,4	71,0	71,4	71,7	72,1	72,4
Tuotantokuilu, % potentiaalisesta tuotannosta ¹	-2,4	-2,6	-2,3	-1,6	-0,8	-0,3	0,0
Potentiaalisen tuotannon kasvu, % ¹	0,6	0,4	0,6	0,8	1,0	0,9	0,9

¹ Arvioitu EU:n yhteisellä menetelmällä.

2 Julkinen talous

2.1 Julkisyhteisöt yhteensä

Julkinen talous pysyy sitkeästi alijäämäisenä. Menoja kasvattavat erityisesti puolustus- ja korkomenot, samalla kun veronkevennykset heikentävät sopeutustoimien vaikutusta. Julkinen velka nousee tasaisesti ja ylittää tänä vuonna 90 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Tänä vuonna julkisen talouden alijäämän odotetaan heikkenevän 4,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Alijäämää syventävät erityisesti puolustushankinnat. Veronkevennykset hidastavat verotulojen kasvua. Puolustusmenojen kasvun vastapainoksi voimaan tulee vielä jonkin verran sopeutustoimia, jotka hidastavat menojen kasvua. Puolustusmenoja kasvattaa erityisesti F35-hävittäjien hankinta. Talouskasvu on jäämässä vaisuksi, mutta kulutusverojen kertymää kasvaa reippaasti, osittain hintojen kasvun takia.

Ensi vuonna puolustusmenot pysyvät korkealla tasolla. Yhteisöveron kevennys hidastaa verotulojen kasvua. Alijäämä asettuu 4,6 prosenttiin. Vuosina 2028–2030 julkisen talouden tilanne pysyy ennallaan. Talouskasvu kohenee, mutta verotulojen kasvu pystyy kattamaan lähinnä menojen kasvun. Korkomenot kasvavat koko ennustekauden, ja puolustusmenojen kasvu kiihtyy erityisesti vuonna 2029.

Julkisyhteisöjen velka nousee tänä vuonna 90,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Velkasuhteen kasvu hidastuu lähivuosina keskimäärin 2,1 prosenttiyksikköön vuodessa, mutta velkaantuminen jatkuu valtion- ja paikallishallinnon alijäämien vuoksi. Velka on lähes 99 prosenttia BKT:sta vuonna 2030.

Valtionhallinnon alijäämä on erityisen syvä. Tänä vuonna alijäämä syvenee viiteen prosenttiin. Valtion verotuloja painavat tänä vuonna ansiotuloveron kevennykset, mutta toisaalta tuloihin sisältyy myös kertaluonteisia lisääviä eriä. Ensi vuonna valtion alijäämää parantaa Valtion eläkerahastolta saatava miljardin euron lisätulotus. Valtion menoihin kohdistuu myös sopeutustoimia tänä ja ensi vuonna. Vuoden 2027 tilapäisen paranemisen jälkeen alijäämä pysyy noin viiden prosentin tasolla.

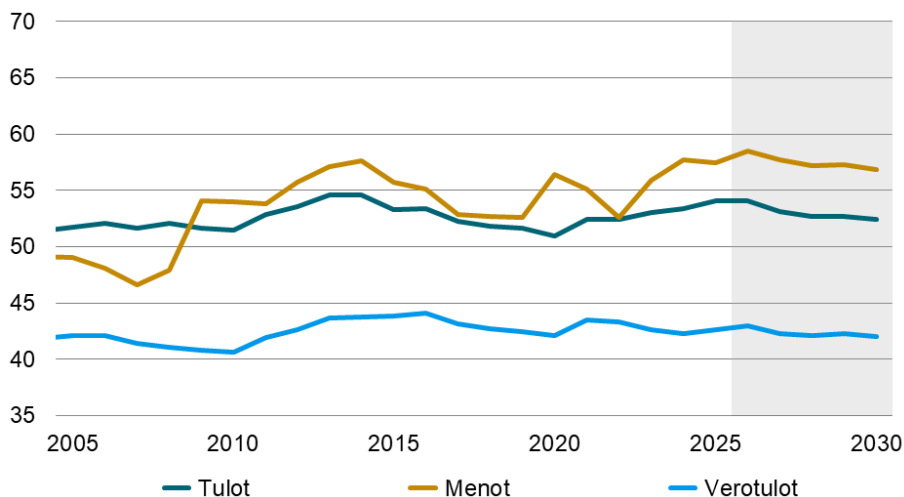
Paikallishallinnon menoja kasvattaa erityisesti hintojen ja palkkojen nopean nousu, mikä ylläpitää alijäämää koko ennustekauden ajan. Hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy tasapainossa vuonna 2026, mutta heikkenee vuodesta 2027 alkaen menojen kasvun vuoksi. Samaan aikaan hyvinvointialueiden tulojen kasvua hidastavat rahoituslain uudistus sekä valtion jälkikäteistarkistuksen taso. Ennusteessa tarkistus perustuu kehyksiin varattuun summaan, joka jää painelaskelman mukaista tasoa matalammaksi vuosina 2029–2030.

Kuntahallinnon rahoitusasema pysyy ennustejaksolla alijäämäisenä, keskimäärin noin 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämään vaikuttavat kulutusmenojen kasvu, korkea investointitaso ja valtionosuuksien määräaikaiset leikkaukset. Alijäämä supistuu noin 0,2 prosenttiin ennustejakson lopulla valtionosuusleikkausten päättyessä.

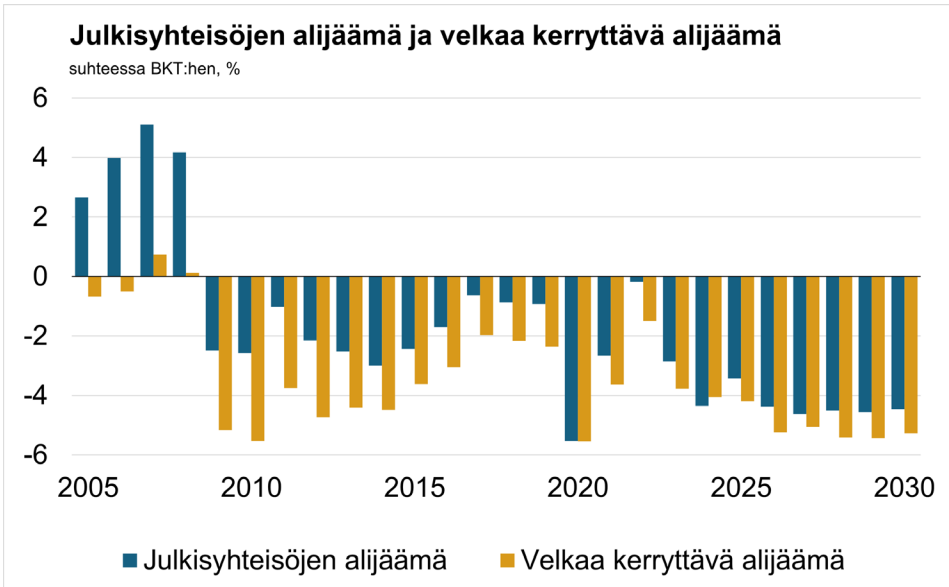
Sosiaaliturvarahastot pysyvät kokonaisuutena ylijäämäisinä läpi ennustekauden erityisesti työeläkelaitosten vahvan rahoitusaseman ansiosta. Työeläkelaitosten ylijäämä perustuu pääosin omaisuustuloihin ja työeläkemaksutuloihin. Muut sosiaaliturvarahastot toipuvat kuluvan vuoden alijäämästä tasapainoon ensi vuonna ja ovat hieman ylijäämäisiä loppuennustejakson ajan.

Julkisyhteisöjen tulot, verotulot ja menot

suhteessa BKT:hen, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 15. Julkisyhteisöt

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Välittömät verot	44,1	44,9	45,7	47,0	49,2
Tuotannon ja tuonnin verot	38,5	39,5	41,9	41,8	43,0
Sosiaalivakuutusmaksut	32,7	34,1	35,6	36,9	38,4
Verot ja sosiaalivakuutusmaksut yhteensä ¹	116,6	119,6	124,4	126,9	131,9
Omaisuuksut	11,0	11,7	11,6	12,0	12,3
Myynti- ja maksutuotot (ml. tuotos omaan käyttöön)	17,5	17,9	18,4	18,8	19,3
Muut tulot	2,2	2,5	2,3	1,8	1,5
Kokonaistulot	147,4	151,7	156,7	159,5	165,0
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	69,2	70,4	72,2	74,0	76,8
Tukipalkkiot	3,2	3,1	3,3	3,2	3,2
Sosiaalietuudet ja -avustukset	62,2	62,7	64,1	66,1	67,7
Muut tulonsiirrot	6,7	6,8	7,4	7,5	7,6
Omaisuuksien menot	4,4	4,6	5,2	6,0	6,7
Pääoman bruttomuodostus	12,3	12,4	15,9	15,8	16,3
Muut menot	1,4	1,2	1,2	0,9	0,8
Kokonaismenot	159,4	161,3	169,4	173,4	179,2
Kulutusmenot	72,0	73,1	75,3	77,8	81,0
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-12,0	-9,6	-12,7	-13,9	-14,1
Valtionhallinto	-10,2	-10,9	-14,4	-14,1	-16,1
Kuntahallinto	-0,9	-0,8	-0,8	-1,2	-0,9
Hyvinvointialueet	-1,7	0,1	0,1	-0,3	-0,4
Työeläkelaitokset	2,2	2,8	2,7	1,7	3,0
Muut sosiaaliturvarahastot	-1,3	-0,8	-0,3	0,0	0,2
Valtion ja paikallishallinnon nettoluotonanto	-12,9	-11,6	-15,1	-15,6	-17,4
Perusjäämä ²	-7,7	-5,0	-7,5	-7,9	-7,5

¹ Sisältää pääomaverot.² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

Taulukko 16. Julkisen talouden keskeisiä tunnuslukuja

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Suhteessa BKT:hen, %					
Verot ja sosiaaliturvamaksut	42,3	42,6	42,9	42,2	42,1
Julkisyhteisöjen menot	57,7	57,5	58,4	57,6	57,1
Julkisen talouden nettoluotonanto	-4,4	-3,4	-4,4	-4,6	-4,5
Valtionhallinto	-3,7	-3,9	-5,0	-4,7	-5,1
Kuntahallinto	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3
Hyvinvointialueet	-0,6	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Työeläkelaitokset	0,8	1,0	0,9	0,6	1,0
Muut sosiaaliturvarahastot	-0,5	-0,3	-0,1	0,0	0,1
Valtionhallinnon ja paikallishallinnon nettoluotonanto	-4,7	-4,2	-5,2	-5,2	-5,5
Julkisyhteisöjen velka	82,4	88,5	90,7	92,3	94,1
Valtionvelka	61,4	66,9	69,1	71,0	73,2
Perusjäämä ¹	-2,8	-1,8	-2,6	-2,6	-2,4
Rakenteellinen jäämä	-3,0	-1,9	-3,0	-3,7	-4,0
Julkisyhteisöjen nettomenot, vuotuinen muutos, % ²	-	-0,6	4,4	3,4	3,3
Julkisyhteisöjen työllisyys, 1 000 henkeä	707	695	695	691	692
Valtionhallinto	155	146	146	141	141
Kuntahallinto	260	259	257	257	257
Hyvinvointialueet	279	277	278	279	279
Sosiaaliturvarahastot	13	14	14	14	14

¹ Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, 2 artikla 2 kohta.

2.2 Valtionhallinto

Valtionhallinnon alijäämä on syvä. Sopeustoimet eivät riitä kattamaan puolustus- ja korkomenojen kasvua tulevina vuosina. Lisäksi veronkevennykset hidastavat tulojen kasvua erityisesti tänä ja ensi vuonna.

Tänä vuonna valtion alijäämä heikkenee 5,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Talouden suhdanne pysyy vaisuna, ja menoja nostaa merkittävästi yli kahden miljardin lisäys puolustushankinnoissa. Kasvusta suurin osa liittyy F-35-hävittäjien toimituksiin ja niiden kirjaamiseen kansantalouden tilinpidossa. Budjettitaloudessa menot ajoittuvat kuitenkin eri tavoin. F35-hankintojen odotetaan rasittavan valtionhallinnon taloutta vuoteen 2030 saakka. Lisäksi veronalennukset pienentävät tuloverojen tuottoa tänä vuonna. Tilannetta toisaalta parantaa kertaluonteinen rahapeliuudistukseen liittyvä tulo.

Vuonna 2027 valtionhallinnon alijäämä pienenee 4,6 prosenttiin. Kehitystä auttaa kertaluonteinen yhden miljardin euron lisätuloutus Valtion eläkerahastosta. Verotulojen kasvua hidastavat yhteisöveron kevennys ja vaimea yksityinen kulutus, mikä heijastuu arvonlisäverotulon kertymään. Vuonna 2028 alijäämä heikkenee jälleen hieman yli 5 prosenttiin, kun kertaluonteinen tuloutus poistuu.

Menojen kasvua ajavat puolustus- ja korkomenot

Valtionhallinnon menojen kasvua vauhdittavat seuraavina vuosina erityisesti puolustusmenot sekä vuosittain kasvavat korkomenot. Menojen kasvua hillitsee sopeustoimet, joita tulee voimaan merkittävämmiin vielä tänä ja ensi vuonna.

Puolustusmenot kasvavat voimakkaasti tänä vuonna ja kehyskauden lopulla, kun niiden taso nostetaan 3,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Korkomenojen kasvua selittää edelleen kohonneen korkotason siirtyminen asteittain korkomeneihin sekä velan määrän kasvu. Korkomenoja oli viime vuonna 3,7 mrd. euroa, ja niiden odotetaan kasvavan vuoteen 2030 mennessä 6,9 mrd. euroon.

Valtion merkittävin menoerä, hyvinvointialueille maksetut tulonsiirrot, kasvaa tänä vuonna 1,2 mrd. euroa, minkä jälkeen hyvinvointialueiden rahoituksen kasvu hidastuu hetkellisesti noin 0,3 mrd. euroon. Menoja kasvattaa myös EU-jäsenmaksujen nopea kasvu tänä vuonna.

Valtion investoinnit nousevat tänä vuonna ennätystasolle kolmeen prosenttiin BKT:sta. Kasvua on lähes 50 prosenttia edellisvuodesta. F35-hävittäjien toimitukset ovat tärkein selittäjä. Seuraavina vuosina myös muut suuret hankkeet, kuten Rajavartiolaitoksen ja merivoimien alukset sekä yleinen määrärahatason nosto, lisäävät investointeja. Valtion investointien ajoittumiseen sisältyy epävarmuutta erityisesti puolustushankinnoissa.

Valtionhallinnon tulojen kasvu hidastuu veronkevennysten vuoksi

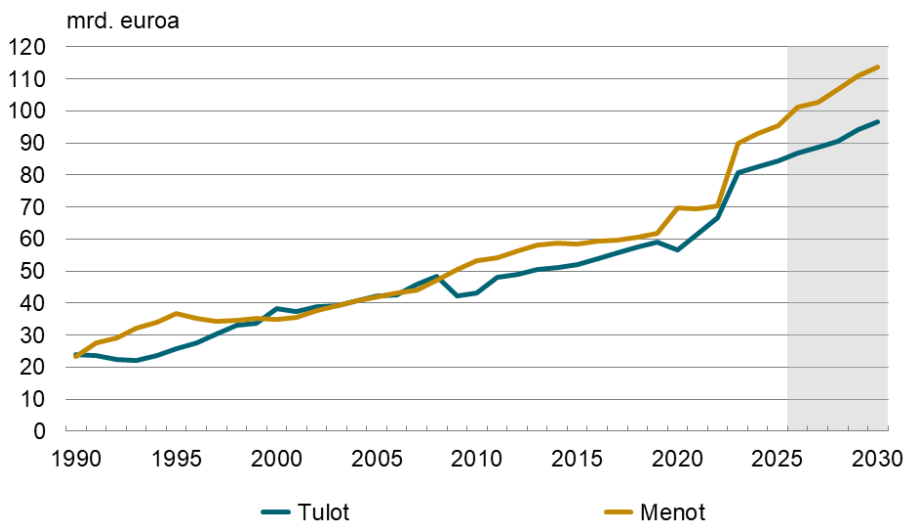
Valtionhallinnon verotulojen kasvu kiihtyy 3,6 prosenttiin tänä vuonna veronkevennyksistä huolimatta. Erityisesti yhteisö- ja arvonlisäveron kertymän kehitys on vahvaa ja verotuloja kasvattaa lisäksi rahapelisääntelyn uudistukseen liittyvä kertaluonteinen erä.

Ensi vuonna verotulojen kasvu hidastuu yhteen prosenttiin. Hidastuminen johtuu kuluvan vuoden kertaluonteisten erien poistumisesta sekä yhteisöveron tuoton pientymisestä veronkevennyksen seurauksena. Myös ansiotuloverotukseen kohdistuu kevennyksiä. Koko ennustekaudella verotulot kasvavat keskimäärin noin kolme prosenttia vuodessa.

Välilliset verot kasvavat ennustekaudella keskimäärin kolme prosenttia vuodessa. Tänä vuonna arvonlisäveron tuoton arvioidaan kasvavan noin kuusi prosenttia. Vaikka kulutuksen määrä kehittyy vaimeasti, hintojen nousu kasvattaa kulutuksen arvoa.

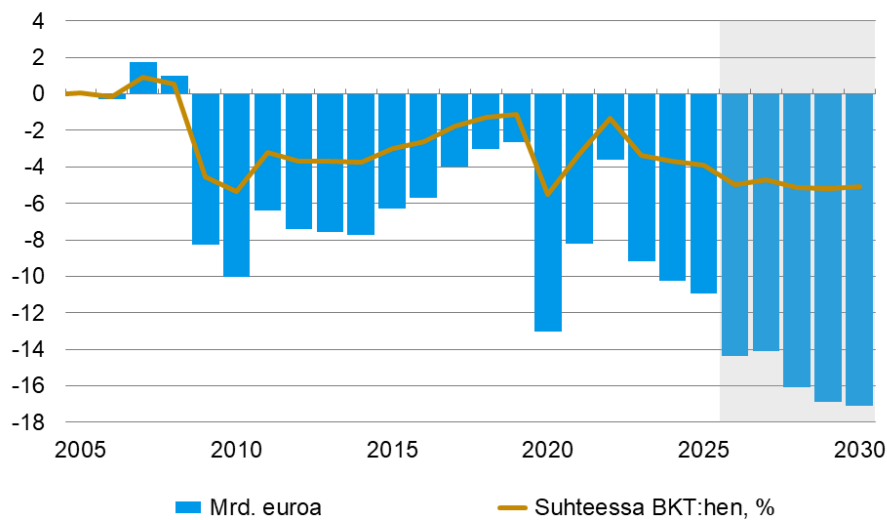
Välittömät verot kasvavat keskimäärin 3,2 prosenttia vuodessa. Veronkevennykset heikentävät kertymää tänä ja ensi vuonna. Ansio- ja pääomatuloverojen tuotto supistuu kuluvana vuonna, mutta kasvaa sen jälkeen lähes viisi prosenttia vuodessa. Yhteisöveron kertymä kasvaa tänä vuonna yli yhdeksän prosenttia, mutta supistuu ensi vuonna veronkevennysten seurauksena.

Valtionhallinnon tulot ja menot

Lähde: Tilastokeskus, VM

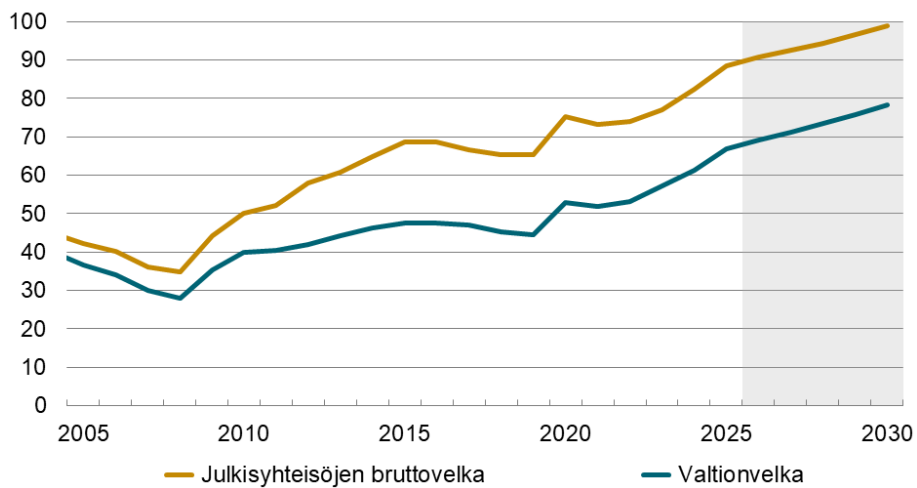
Valtionhallinnon rahoitusasema

Lähde: Tilastokeskus, VM

Julkisyhteisöjen velka

suhteessa BKT:hen, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 17. Valtionhallinto

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Välittömät verot	32,4	33,2	33,2	34,1	35,8
Tuotannon ja tuonnin verot	36,2	37,2	39,5	39,3	40,5
Sosiaaliturvamaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verot ja sosiaaliturvamaksut yhteensä ¹	69,9	71,4	73,9	74,7	77,6
Myynti- ja maksutulot	4,9	4,9	5,0	5,1	5,2
Omaisuuksutulot	3,1	3,1	2,9	3,0	3,0
Muut tulot	4,7	5,1	5,1	5,9	4,7
Kokonaistulot	82,7	84,5	86,9	88,6	90,5
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	18,4	18,4	18,8	18,9	19,8
Omaisuusmenot	3,4	3,7	4,1	4,9	5,6
Tukipalkkiot	2,8	2,6	2,7	2,6	2,6
Sosiaalietuudet ja luontoismuotoiset etuudet	5,5	5,3	5,3	5,4	5,7
Muut tulonsiirrot	56,2	58,8	60,7	61,5	63,2
siitä muille julkisyhteisöille	50,6	53,3	54,5	55,2	56,9
Pääoman bruttomuodostus	5,3	5,5	8,6	8,5	8,9
Muut menot	1,3	1,1	1,1	0,8	0,7
Kokonaismenot	92,9	95,4	101,3	102,7	106,6
Kulutusmenot	18,9	18,7	19,0	19,6	20,8
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-10,2	-10,9	-14,4	-14,1	-16,1
Perusjäämä ²	-6,8	-7,2	-10,3	-9,2	-10,5

¹ Sisältää perintö- ja lahjaveron.

² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

2.3 Kuntahallinto

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän keskimäärin noin 0,3 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen. Talouden epätasapainoon vaikuttavat erityisesti kulutusmenojen kasvu, korkea investointitaso sekä valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset. Kuntahallinnon alijäämä supistuu ennustejakson lopulla määräaikaisten valtionosuusleikkausten päättyessä.

Kuntahallinnon taloustilanne pysyy haastavana lähivuosina. Vuonna 2026 alijäämä pysyy 0,3 prosentissa, syvenee 0,4 prosenttiin vuonna 2027 ja supistuu 0,3 prosenttiin vuonna 2028.

Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustevuosina pääasiassa hintojen nousun vuoksi, vaikka menojen määrä alenee syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienenemisen myötä. Erityisesti kunta-alalle sovitut palkkaratkaisut nostavat henkilöstövaltaisen sektorin työvoimakustannuksia. Palkankorotukset ovat suurimmillaan lähivuosina, ja kuntien ansiotasoindeksin ennakoidaan ylittävän yleisen ansiotason kehityksen vuosina 2027–2028.

Kuntien peruspalvelujen painopiste on sivistys- ja kulttuuripalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Palvelutarpeen lasku ei kuitenkaan realisoitu menojen alenemisena samassa suhteessa, sillä palveluverkkoon, henkilöstörakenteeseen ja lainsäädännöllisiin velvoitteisiin liittyvät jäykkyydet hidastavat menojen sopeuttamista. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste ja erityisen tuen tarve ovat kasvaneet viime vuosina. Palvelutarpeen laskua on tämän vuoksi ennusteessa hieman loivennettu.

Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike lisäävät kuntien välisiä eroja. Muuttotappiokunnissa tulopohja heikkenee ja työikäinen väestö vähenee, kun taas kasvukeskuksissa lisääntyvä väestö ylläpitää voimakkaita investointitarpeita. Investoinnit pysyvät ennustejaksolla kokonaisuutena korkealla tasolla, vaikka investointinäköymät ovat osassa kuntia laskevia. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin, kuten rakennuksiin ja teihin, mutta tasoa pitävät yllä myös vihreän siirtymän investoinnit.

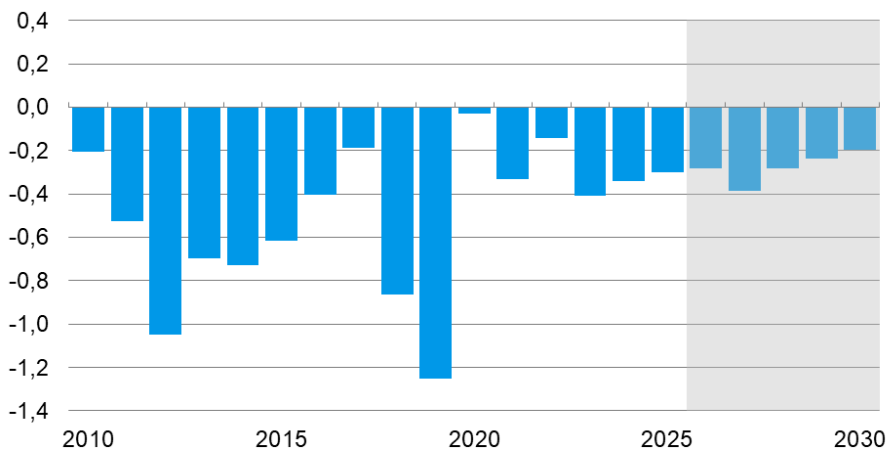
Kuntien verotulot kasvavat parantuneen suhdannetilanteen vauhdittamana. Vuonna 2026 verotulojen kasvu kiihtyy 5,5 prosenttiin kunnallisveron ja yhteisöveron vahvan kehityksen myötä. Kokonaisverotulojen kasvu tasoittuu keskipitkällä aikavälillä noin 3,6 prosenttiin.

Valtiolta saatujen tulonsiirtojen kehitys vaihtelee ennustejaksolla. Tulonsiirtoja kasvattavat kustannustenjaon tarkistus ja indeksikorotukset, mutta niitä pienentävät samanaikaisesti hallituksen peruspalveluiden valtionosuuteen kohdennetut vähennykset. Ennustejakson lopulla määräaikaisten leikkausten päätyminen kasvattaa valtionosuuksia. Tulorahoitus ei riitä kuitenkaan kattamaan menopaineita, ja kuntahallinto pysyy noin 0,2 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen vuosina 2029–2030.

Ennusteeseen liittyy riskejä molempiin suuntiin. Kuntien omat sopeutustoimet voivat vahvistaa rahoitusasemaa ennakoitua enemmän, jos palveluverkon ja henkilöstömenojen sopeuttamisessa onnistutaan odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen tai geopoliittisen tilanteen kiristyminen voi kasvattaa menoja ennustettua nopeammin.

Kuntahallinnon rahoitusasema

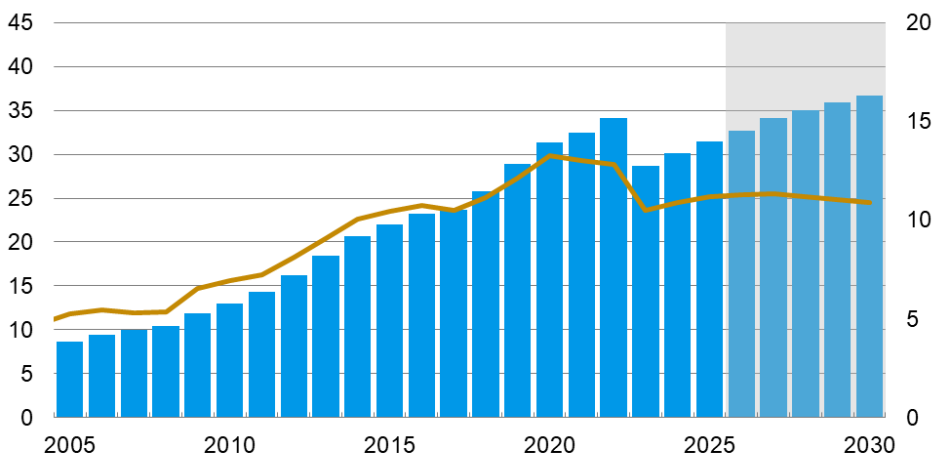
suhteessa BKT:hen, %

Laaja paikallishallinto vuoden 2022 loppuun saakka

Lähde: Tilastokeskus, VM

Kuntahallinnon velka

■ Mrd. euroa (vasen asteikko) — Suhteessa BKT:hen, % (oikea asteikko)

Laaja paikallishallinto vuoden 2022 loppuun saakka

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 18. Kuntahallinto¹

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Verot	14,0	14,1	14,9	15,4	16,0
kunnallisvero	10,0	10,1	10,7	11,0	11,5
yhteisövero	1,7	1,7	1,8	1,9	2,0
kiinteistövero	2,3	2,4	2,4	2,4	2,5
Myynti- ja maksutulot	6,1	6,3	6,4	6,5	6,6
Tulonsiirrot valtionhallinnolta	8,3	9,2	9,4	9,3	9,9
Muut tulot	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4
Kokonaistulot	30,5	31,9	32,9	33,5	34,8
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	22,8	23,6	24,1	24,8	25,6
Sosiaaliavustukset ja luontoismuotoiset etuudet	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7
Muut tulonsiirrot	1,7	2,2	2,4	2,4	2,4
Omaisuusmenot	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8
Pääoman bruttomuodostus	5,6	5,5	5,6	5,8	6,0
Muut menot	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Kokonaismenot	31,5	32,7	33,8	34,7	35,7
Kulutusmenot	21,7	22,3	23,1	23,9	24,8
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-0,9	-0,8	-0,8	-1,2	-0,9
Perusjäämä ²	-0,1	-0,1	0,0	-0,3	-0,0

¹ Pl. Helsingin sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi.² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

2.4 Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy vielä vuonna 2026 tasapainossa, mutta alkaa sen jälkeen heikentyä vähitellen menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Kehitystä selittävät erityisesti palkankorotusten ja väestön ikääntymisen kasvattamat menopaineet, kun taas rahoituksen kasvu jää tätä hitaammaksi.

Hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy tasapainossa vuonna 2026, mutta kääntyy sen jälkeen vähitellen alijäämäiseksi. Alijäämä on noin 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2027 ja kasvaa noin 0,3 prosenttiin eli noin miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä. Menot kasvavat vuosina 2026–2030 keskimäärin noin 3,5 prosenttia ja tulot noin 2,9 prosenttia vuodessa.

Kulutusmenojen kasvua ennustejaksolla lisäävät kustannustason nousu palkkaratkaisujen seurauksena sekä väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu. Lisäksi kokonaismenoja kasvattavat hyvinvointialueiden investointitarpeet, jotka kohdistuvat erityisesti palveluverkon, rakennuskannan ja ICT-järjestelmien uudistamiseen. Investointien arvioidaan kasvavan erityisesti vuonna 2026 rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien myötä.

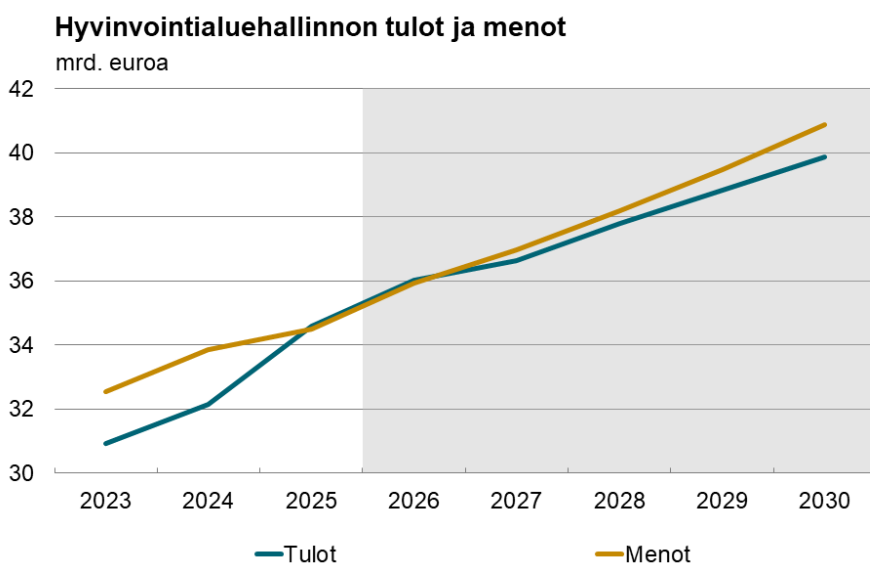
Menojen kasvua hillitsevät hallituksen menosopeutukset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen korotukset, joiden vaikutus kohdistuu erityisesti vuoteen 2027. Lisäksi menojen kasvua hillitsevät hyvinvointialueiden omat sopeutustoimet kuluvana vuonna. Ennusteeseen niitä on huomioitu noin 0,4 miljardin euron edestä, ja arviota on tarkistettu hieman ylöspäin vuoden ensimmäisen neljänneksen toimintakatteen maltillisen kehityksen perusteella.

Alueiden tulot koostuvat pääosin valtion rahoituksesta ja asiakasmaksuista. Valtion rahoituksen kehitykseen vaikuttavat hyvinvointialueindeksi, palvelutarpeen kasvu sekä lainsäädäntömuutokset. Hyvinvointialueiden rahoituslain kolmannen vaiheen uudistus hidastaa rahoituksen kasvua.

Valtion rahoitusta tarkistetaan jälkikäteen kahden vuoden viiveellä alueiden toteutuneen kirjanpidollisen tuloksen perusteella. Vuonna 2027 tarkistus on noin 0,9 miljardia euroa. Ennusteessa käytetty jälkikäteistarkistus perustuu julkisen talouden suunnitelmassa varattuun määrään. Jos alueiden menot kehittyvät painelaskelman

mukaisesti, tarkistus olisi vuosina 2027 ja 2028 noin 0,1 miljardia euroa julkisen talouden suunnitelmassa varattua määrää pienempi, mutta kasvaisi vuonna 2029 noin 0,2 ja vuonna 2030 noin 0,6 miljardia euroa varattua määrää suuremmaksi.

Ennusteeseen liittyy epävarmuuksia molempiin suuntiin. Menot voivat jäädä arviotua pienemmiksi, jos säästötoimet ja toiminnan tehostaminen onnistuvat odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien viivästyminen tai epäonnistuminen sekä yllättävät menolisäykset, kuten kustannustason odotettua nopeampi nousu tai palvelutuotannon kasvu, voivat heikentää hyvinvointialueiden rahoitusasemaa ennustettua enemmän.

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 19. Hyvinvointialueet¹

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Myynti- ja maksutulot	5,6	5,8	6,0	6,3	6,6
Tulonsiirrot valtionhallinnolta	26,2	28,6	29,7	30,1	30,9
Muut tulot	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
Kokonaistulot	32,1	34,6	36,0	36,6	37,8
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	25,8	26,3	27,2	28,0	29,1
Sosiaalietuudet ja luontoismuotoiset etuudet	6,4	6,5	6,8	7,1	7,4
Omaisuusmenot	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Pääoman bruttomuodostus	1,4	1,4	1,7	1,5	1,3
Muut menot	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kokonaismenot	33,8	34,5	35,9	37,0	38,2
Kulutusmenot	26,7	27,2	28,1	29,0	30,2
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-1,7	0,1	0,1	-0,3	-0,4
Perusjäämä ²	-1,5	0,3	0,3	-0,1	-0,2
Hyvinvointialueindeksi, muutos %	2,53	3,00	3,25	2,78	2,97
Hyvinvointialueiden ansiotasoindeksi, muutos %	4,7	6,1	4,8	4,1	4,2

¹ ml. Helsingin sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi.² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

Taulukko 20. Paikallishallinto (kuntahallinto + hyvinvointialueet)

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Myynti- ja maksutulot	11,7	12,1	12,4	12,8	13,2
Verot ja saadut sosiaaliturvamaksut	14,0	14,1	14,9	15,4	16,0
Tulonsiirrot valtionhallinnolta	34,6	37,8	39,1	39,4	40,8
Muut tulonsiirrot	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Muut tulot	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3
Kokonaistulot	62,7	66,5	69,0	70,1	72,6
Palkansaajakorvaukset ja väliuotekäyttö	48,5	49,9	51,3	52,8	54,7
Sosiaalietuudet ja luontoismuotoiset etuudet	7,0	7,2	7,5	7,8	8,1
Muut tulonsiirrot	1,8	2,3	2,4	2,5	2,5
Omaisuusmenot	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1
Pääoman bruttomuodostus	7,0	6,9	7,3	7,3	7,3
Muut menot	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kokonaismenot	65,3	67,2	69,7	71,6	73,8
Kulutusmenot	48,4	49,5	51,2	52,9	55,0
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-2,6	-0,7	-0,7	-1,5	-1,3
Perusjäämä ¹	-1,7	0,1	0,3	-0,4	-0,2

¹ Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

2.5 Sosiaaliturvarahastot

Sosiaaliturvarahastojen ylijäämän arvioidaan kasvavan ennustejaksolla 1,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Työeläkelaitosten ylijäämä kasvaa läpi ennustejakson lukuun ottamatta vuotta 2027, jolloin se heikkenee tilapäisesti Valtion eläkerahastosta tehtävän kertaluonteisen siirron takia. Muut sosiaaliturvarahastot pysyvät koko ennustejakson ajan lähellä tasapainoa.

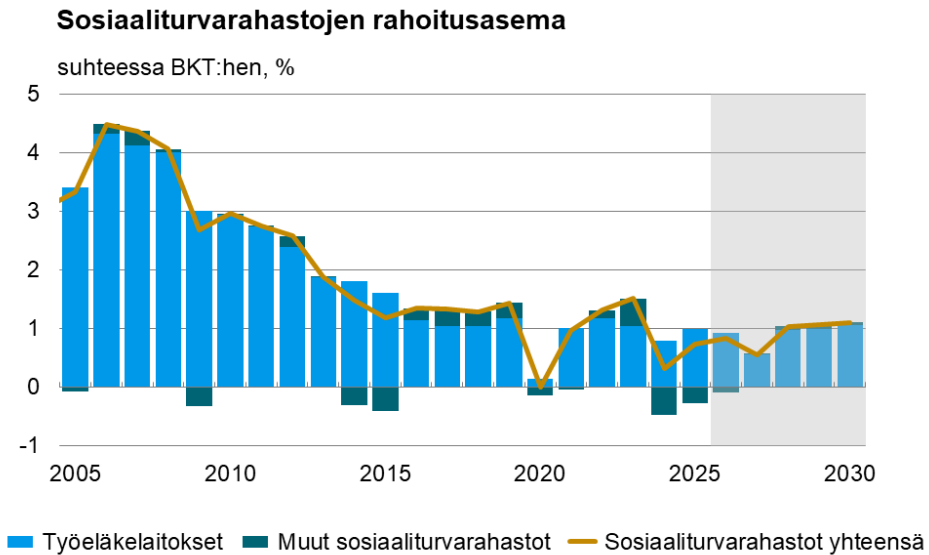
2.5.1 Työeläkelaitokset

Työeläkelaitosten ylijäämän arvioidaan olevan tänä vuonna 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2027 ylijäämä supistuu tilapäisesti 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen Valtion eläkerahastosta valtion talousarvioon tehtävän kertaluonteisen lisäsiirron seurauksena. Ennustejakson loppuvuosina ylijäämän arvioidaan kohenevan vähitellen 1,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Vuonna 2026 sektorin kokonaismenojen arvioidaan kasvavan hieman yli kaksi prosenttia suurelta osin työeläkemenojen kasvun seurauksena. Vuonna 2027 kokonaismenojen kasvu kiihtyy noin seitsemään prosenttiin. Tämä johtuu pääosin kevään 2025 puoliväliriihessä tehdystä päätöksestä kasvattaa Valtion eläkerahastosta valtion talousarvioon tehtävää siirtoa kertaluonteisesti arviolta 1 050 milj. eurolla. Lisäksi siirtoa lisätään pysyvästi vuodesta 2026 alkaen arviolta 66 milj. eurolla vuosittain. Syksyn 2025 budjettiriihessä linjattiin, että siirtoa kasvatetaan lisäksi noin 100 milj. eurolla vuodesta 2027 alkaen. Tulonsiirtojen kasvun ohella myös työeläkemenot kasvavat vuonna 2027 kahta edeltävää vuotta nopeammin, sillä työeläkeindeksin arvioidaan nousevan hintatason nousun seurauksena. Vuonna 2028 kokonaismenot pysyvät suunnilleen edellisvuoden tasolla, ja ennustejakson loppuvuosina menojen kasvu on keskimäärin 3,6 prosenttia vuodessa pääosin työeläkemenojen kasvun seurauksena.

Työeläkemaksutuotot muodostavat merkittävän osan sektorin tuloista (keskimäärin hieman yli 70 prosenttia). Saatujen sosiaaliturvamaksujen kasvun arvioidaan hidastuvan alle kahteen prosenttiin vuonna 2026 erityisesti keskimääräisen TyEL-maksun alennuksen vuoksi. Tulevina ennustevuosina kasvua tukee palkkasumman kehitys, minkä seurauksena työeläkemaksutuottojen vuotuinen kasvu kiihtyy keskimäärin noin neljään prosenttiin. Myös työeläkelaitosten omaisuustulot tukevat

ylijäämäisyyttä koko ennustejakson ajan, vaikka Lähi-idän kriisin arvioidaan hidastavan niiden kasvua ennustejakson alussa. Omaisuustulot kasvavat vuonna 2026 maltillisesti, mutta kasvuvauhdin arvioidaan hieman kiihtyvän ennustejakson loppuvuosina. Geopoliittinen tilanne lisää ennusteeseen liittyvää epävarmuutta erityisesti omaisuustulojen kehityksen osalta. Sektorin kokonaistulojen arvioidaan kasvavan tänä vuonna noin kaksi prosenttia ja keskimäärin neljä prosenttia ennustejakson loppuvuosina.

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 21. Sosiaaliturvarahastot

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Omaisuuksutulot	6,0	6,6	6,7	6,9	7,2
Sosiaaliturvamaksut	32,7	34,1	35,6	36,9	38,4
työnantajien maksut	20,6	21,6	22,5	23,3	24,2
vakuutettujen maksut	12,2	12,5	13,1	13,6	14,1
Tulon- ja pääomansiirrot julkisyhteisöiltä	17,5	17,1	17,3	17,9	18,1
Muut tulot	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Kokonaistulot	57,2	58,8	60,6	62,8	64,7
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	2,2	2,1	2,1	2,3	2,3
Sosiaalietuudet ja luontoismuotoiset etuudet	49,8	50,2	51,3	52,8	53,9
Muut menot	4,3	4,4	4,7	6,0	5,2
Kokonaismenot	56,4	56,8	58,2	61,1	61,5
Kulutusmenot	4,8	4,9	5,0	5,3	5,3
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	0,9	2,0	2,4	1,7	3,3
Työeläkelaitokset	2,2	2,8	2,7	1,7	3,0
Muut sosiaaliturvarahastot	-1,3	-0,8	-0,3	0,0	0,2
Perusjäämä ¹	0,9	2,1	2,5	1,8	3,3

¹ Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

2.5.2 Muut sosiaaliturvarahastot

Vuonna 2026 muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema säilyy alijäämäisenä, mutta paranee lähes tasapainoon. Kehitystä tukevat erityisesti työttömyysvakuutusmaksujen korotus sekä nouseet sairausvakuutusmaksut. Vuonna 2027 muut sosiaaliturvarahastot saavuttavat tasapainon, ja ennustejakson loppuvuosina ne ovat lievästi ylijäämäisiä muun muassa työttömyysmenojen asteittaisen supistumisen ja sosiaaliturvamaksujen maltillisen kasvun ansiosta.

Sektorin kokonaismenot kasvavat tänä vuonna 2,5 prosenttia ja ensi vuonna 1,6 prosenttia. Työttömyysmenot vähenevät asteittain ennustejakson edetessä, mikä hillitsee kokonaismenojen kasvua. Vuonna 2028 kokonaismenojen kasvuvauhti hidastuu ja menot pysyvät edellisvuoden tasolla. Kasvun hidastuminen johtuu muun muassa ensihoidon matkojen järjestämistä vastuun siirtymisestä hyvinvointialueille. Ennustejakson loppuvuosina kokonaismenojen arvioidaan kasvavan keskimäärin noin prosentin vuodessa. Sektorin menoihin kohdistuva keskeinen riski liittyy työttömyyden kehitykseen sekä siitä johtuviin muutoksiin työttömyysmenoissa ja muissa etuusmenoissa.

Vuonna 2026 sektorin kokonaistulojen arvioidaan kasvavan viisi prosenttia erityisesti työttömyysvakuutusmaksujen korotuksen myötä. Saadut sosiaaliturvamaksut kasvavat ennustejakson loppuvuosina kuluvaan vuoteen selkeästi hitaammin. Työllisyysrahasto arvioi 28.4.2026 julkaistussa tiedotteessaan, että työnantajan ja työntekijän työttömyysvakuutusmaksujen yhteismäärä voitaisiin vuonna 2027 pitää ennallaan tai nostaa enintään 0,3 prosenttiyksiköllä. Tätä arviota ei ole huomioitu ennusteissa, mutta mahdollinen maksun korotus lisäisi sektorin tuloja ja vahvistaisi julkisen talouden rahoitusasemaa. Vuonna 2027 kokonaistulojen arvioidaan kasvavan vajaat kolme prosenttia, minkä jälkeen vuotuinen kasvuvauhti hidastuu noin prosenttiin.

Taulukko 22. Sosiaalivakuutusmaksut ja eläkeindeksit

	2024	2025	2026	2027*	2028*
Sosiaalivakuutusmaksut¹					
Työnantajat					
Sairausvakuutus	1,16	1,87	1,91	1,87	1,83
Työttömyysvakuutus	0,82	0,61	0,92	0,92	0,92
Työeläkevakuutus (TyEL)	17,34	17,38	17,10	17,10	17,10
Kunta-alan eläkevakuutus	19,59	19,26	19,30	19,30	19,30
Palkansaajat					
Päivärahamaksu	1,01	0,84	0,88	0,83	0,80
Sairaanhoitomaksu	0,51	1,06	1,10	1,12	1,11
Työttömyysvakuutus	0,79	0,59	0,89	0,89	0,89
Työeläkevakuutus (TyEL)	7,47	7,47	7,30	7,30	7,30
Etuudensaajat					
Sairausvakuutus	1,48	1,45	1,49	1,51	1,50
Eläkeindeksit					
Työeläkeindeksi	3037	3077	3104	3186	3243
Kansaneläkeindeksi	1911	1930	1939	1986	2015

¹ Vuosikeskiarvoina. Työnantajien maksut sekä vakuutettujen työttömyys- ja työeläkemaksut prosentteina palkoista. Luvut ovat painotettuja keskiarvoja.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Snellmaninkatu 1 A
PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin 0295 160 01
vm.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-367-077-8 (pdf)

Kesäkuu 2026